

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet samt vissa lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås en lag om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet. Genom denna lag skall teletjänstanvändarnas förtroende för telekommunikation främjas genom att integritetsskyddet vid telekommunikation förbättras. Vidare förbättras dataskyddet inom allmän televerksamhet och därmed främjas elektronisk handel och elektronisk kommunikation. Dessutom föreslås att telemarknadslagen, strafflagen och lagen om teleförvaltningen skall ändras. Genom de föreslagna lagarna anpassas lagstiftningen i Finland till Europeiska gemenskapernas bestämmelser om datasekretess vid telekommunikation.

De föreslagna lagarna gäller utom de traditionella teletjänsterna även elektronisk post och annan telekommunikation via Internet. Enligt förslaget skall all slags telekommunikation vara konfidentiell. T.ex. skall elektronisk post obestriddligen omfattas av kommunikationshemligheten. Enligt förslagen skall det vara straffbart att utnyttja ett telemeddelande som inte är avsett för den som tar emot det. En teletjänstanvändare skall ha rätt att skydda sitt meddelande på valfritt sätt inom ramen för de tekniska möjligheterna. Teleföretagen är skyldiga att sörja för dataskyddet inom sin televerksamhet. Teleföretagen skall informera om vilka särskilda risker som är förknippade med teletjänsternas säkerhet.

Den särskilda tystnadsplikt som gäller för personalen vid teleföretag i fråga om innehållet i telekommunikation utsträcks även till personalen vid andra teleföretag som inte omfattas av telemarknadslagens tillämpningsområde, t.ex. till arbetstagare vid företag som tillhandahåller Internet-tjänster.

Teleföretagens rätt att behandla identifieringsuppgifter som uppstått vid telekommu-

nikation begränsas. I lagen bestäms vilka identifieringsuppgifter teleföretagen får behandla och i vilket syfte samt under vilka förutsättningar de kan lämnas ut till andra teleföretag. T.ex. rätten att göra upp profiler över den som använder beställningsvideotjänster eller Internet skall begränsas.

Bestämmelser om abonnentens rätt till specificerad teleräkning överförs från förordning till lag samtidigt som denna rätt utvidgas. De tre sista siffrorna i nummer till anslutningar som kontaktats bör på begäran övertäckas i teleräkningen. Servicenummer belagda med tilläggsavgift får alltid uppges i sin helhet i teleräkningen. Alla nummer får också uppges när teleräkningen är minst dubbelt så stor som föregående teleräkning. Vidare får en fysisk person en fullständig specificerad teleräkning om han skriftligt särskilt begär det.

Varje användare har rätt att blockera nummerpresentationen i mottagarens teleterminalutrustning. På motsvarande vis bör mottagaren avgiftsfritt kunna blockera nummerpresentationen och mottagning av sådana förbindelser som innehåller blockering av nummerpresentation.

Förslaget innehåller bestämmelser om telefonkataloger och andra abonnentkataloger. Varje abonnent skall ha rätt att kräva att hans personuppgifter avlägsnas ur katalogerna, att förbjuda att hans personuppgifter används för direkt marknadsföring och att kräva att endast en del av hans adress uppges eller att hans kön inte framgår av uppgifterna.

Maskinläsbar användning av telekommunikation för direkt marknadsföring begränsas. Enligt bestämmelserna är det bl.a. förbjudet att utan konsumentens medgivande använda automatiska system som fungerar utan mänsklig medverkan eller telefax för direkt

marknadsföring som riktar sig till konsumenterna. Juridiska personer får anmäla sig till en förteckning över sådana som inte vill ha direkt marknadsföring. Abonenterna får också förbjuda direkt marknadsföring som idkats genom någon annan form av telekommunikation.

Telemarknadslagen ändras så att teleföretag är skyldiga att utrusta sitt telenät så att polisen effektivare än för närvarande kan använda sina rättigheter till teleavlyssning och teleövervakning enligt tvångsmedelslagen. Polisen betalar avgifter som fastställts av trafikministeriet för behövliga åtgärder, program och anordningar.

Teleföretagen blir skyldiga att sörja för att abonnenterna har tillgång till en enhetlig, riksomfattande abonnentkatalogtjänst. Teleföretagen skall också lämna ut sina kunduppgifter för publikation.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft cirka tre månader efter att de givits. De nationella författningar som förutsätts av Europaparlamentets och rådets direktiv om behandling av personuppgifter och skydd för privatlivet inom telekommunikationsområdet skall sättas i kraft senast den 24 oktober 1998.

INNEHÅLLFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
ALLMÄN MOTIVERING	4
1. Inledning	4
2. Nuläge	4
2.1 Lagstiftning och praxis	4
Telehemlighet vid telekommunikation	4
Dataskyddet inom televerksamhet	5
Specificerade teleräkningar	6
Bestämmelser om integritetsskydd vid behandlingen av personuppgifter	6
Teleavlyssning och teleövervakning	7
Omstyrning och identifiering av förbindelser	7
2.2 Lagstiftningen i Europeiska gemenskaperna	7
Allmänna datasekretessdirektivet	7
Direktivet om datasekretess vid telekommunikation	8
Distansförsäljningsdirektivet	9
Samtrafikdirektivet	9
ONP-telefonidirektivet	9
Digitala signaturer och system för skydd av telekommunikation	9
2.3 Europeiska rådets datasekretessrekommendation	9
2.4 Utländsk lagstiftning	10
2.5 Bedömning av nuläget	11
3. Propositionens mål och de viktigaste förslagen	13
4. Propositionens verkningar	13
4.1 Ekonomiska verkningar och sysselsättningsverkningar	13
4.2 Verkningar i fråga om organisation och personal	14
4.3 Verkningar på företagens och konsumenternas ställning	14
5. Beredningen av propositionen	14
6. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll	14
DETALJMOTIVERING	15
1. Lagförslag	15
1.1. Motsvarighetstabell	15
1.2. Lag om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet	16
1.2. Telemarknadslagen	31
1.3. Strafflagen	33
1.4. Lagen om teleförvaltningen	33
2. Närmare bestämmelser	33
3. Ikraftträdande	34
4. Lagstiftningsordning	34
LAGTEXT	
Lag om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet ..	36
Lag om ändring av telemarknadslagen	43
Lag om ändring av 38 kap. 4 § strafflagen	45
Lag om ändring av 2 § lagen om teleförvaltningen	46
BILAGA	
Lag om ändring av telemarknadslagen	47
Lag om ändring av 38 kap. 4 § strafflagen	51
Lag om ändring av 2 § lagen om teleförvaltningen	52

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

Användningen av teletjänster har ökat kraftigt under de senaste åren och de tjänster som står till buds har blivit mångsidigare. Digitaliseringen av telenäten, användningen av Internet och den utökade mobila telekommunikationen har öppnat nya tjänster och tillämpningar för användarna i informations-samhället. De kommer enligt bedömningar att ytterligare utvecklas och utökas. De teletjänster som erbjuds i Finland är till sin tekniska standard och kvalitet högklassiga, tjänsterna används mycket och prisnivån är skälig. Denna utveckling har understötts av telelagstiftningen genom vilken en öppen, konkurrenskraftig och innovativ verksamhetsmiljö skapats på telemarknaden sedan 1987. Ofta förutsätter handlingsprinciperna för och de tekniska egenskaperna hos de nya kommunikationsformerna dock en ständig utveckling av lagstiftningen.

Många användare har varit oroadе över sekretessen i öppna datanät och över att den digitala tekniken möjliggör en sådan behandling av identifieringsuppgifter som äventyrar användarnas integritet. En allmän brist på förtroende motverkar användningen av tjänsterna och därmed också utvecklingen och utökningen av den elektroniska handeln och den elektroniska kommunikationen. Även om det i första hand är teleföretagens och det övriga näringslivets uppgift att utveckla lösningar som främjar sekretessen och dataskyddet vid telekommunikation, skall den offentliga förvaltningen genom sin verksamhet sträva efter att trygga användarnas förmåner och därigenom främja en omfattande användning av de nya kommunikationstjänsterna i informationssamhället. Genom lagstiftning som stöder tekniska lösningar inom den privata sektorn kan en utveckling av informationssamhället främjas och hindren för elektronisk handel och kommunikation undanröjas.

Även om den allmänna lagstiftningen om datasekretess också gäller teletjänster, gör många av deras särdrag att en särskild reglering av datasekretessen vid telekommunikation är nödvändig. Även inom Europeiska gemenskaperna (EG) har särskild lagstiftning som gäller datasekretessen vid telekommunikation och även innehåller grundbestämmel-

ser om dataskydd varit anhängig redan nästan under ett decennium. Det är fråga om Europaparlamentets och rådets direktiv om behandling av personuppgifter och skydd för privatlivet inom telekommunikationsområdet.

2. Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

Telehemlighet vid telekommunikation

Hemlighet vid kommunikation är med stöd av 8 § regeringsformen en av medborgarnas grundläggande rättigheter. Enligt gällande bestämmelse är brev- och telefonhemligheten samt hemligheten i fråga om andra förtroliga meddelanden okränkbar. Enligt 38 kap. 3 och 4 § strafflagen (39/1889) är kränkning av kommunikationshemligheten en straffbar handling. I 38 kap. 3 § strafflagen ingår en bestämmelse om kränkning av kommunikationshemlighet. I paragrafen förskrivs straff för den som obehörigen öppnar ett brev eller annat tillslutet meddelande som är adresserat till någon annan eller genom att bryta ett säkerhetsarrangemang skaffar uppgifter om ett meddelande som har upptagits elektroniskt eller med någon annan sådan teknisk metod och som är skyddat mot utomstående eller skaffar uppgifter om innehållet i samtal, telegram, text-, bild- eller dataöverföring eller något annat motsvarande telemeddelande som förmedlas genom telenät eller om avsändande eller mottagande av ett sådant meddelande. Denna bestämmelse som reviderades i det andra skedet av totalreformen av strafflagen är enligt motiveringen till den aktuella propositionen avsedd att även skydda elektronisk post. I offentligheten har debatterats om elektronisk post är sådant förtroligt meddelande som avses i regeringsformen. Tolkningen av bestämmelsen i strafflagen har också debatterats utgående från om elektroniska postmeddelanden som förmedlas i öppna datanät, t.ex. Internet, är sådant tillslutet eller mot utomstående skyddat meddelande som avses i bestämmelsen. Orsaken kan vara att den e-poststandard som var allmännast när totalreformen av strafflagen bereddes baserade sig på X.400-tekniken, som var bättre skyddad än de e-

poststandarder i Internet som nu är i allmänt bruk. Ovissheten om den elektroniska postens ställning och å andra sidan även den anspråkslösa skydds nivån i öppna datanät som t.ex. Internet har lett till att alla användare inte vill använda elektronisk post för förmedling av personuppgifter.

Man har i allmänhet strävat efter att förbättra sekretessen i elektronisk post genom olika tekniker för skydd av meddelandena. Deras användning är inte begränsad i Finland, i motsats t.ex. till i Frankrike. Genom begränsningarna har man strävat efter att trygga myndigheternas möjligheter att under alla förhållanden övervaka telekommunikationen. På marknaden i Finland har redan en tid funnits program som grundar sig på verk samma krypteringsalgoritmer. Ett mera omfattande ibruktagande har bromsats av att systemen och deras användning är komplicerade.

Bruket av nya kommunikationsformer har snabbt blivit allt allmänare. Användarna erbjuds möjlighet att använda vanliga telefon-tjänster med program som utvecklats för de öppna datanäten. EG-kommissionen publicerade den 10 januari 1998 i Europeiska gemenskapernas officiella tidning ett meddelande (98/C 6/04), enligt vilket taltjänster via Internet tills vidare inte kan anses vara telefoni i den mening som avses i kommissionens direktiv 90/388/EEG om konkurrens på marknaderna för teletjänster. I enlighet med definitionen i direktivet skall telefoni vara kommersiell verksamhet, den skall tillhandahållas för allmänheten och överförs mellan ett allmänt tillgängligt näts anslutningspunkter. Vidare skall tjänsten innefatta direkt överföring och koppling av tal i realtid. Kommissionen konstaterar dock att situationen kräver kontinuerlig översyn utgående från utvecklingen inom tekniken och på marknaden. Den tekniska utvecklingen av talöverföring via Internet, även om den inte ännu är i klass med vanlig telefoni, har varit imponerande. Det är omöjligt att exakt bedöma enligt vilken tidtabell den kommer att bli en verklig konkurrent till de talöverföringstjänster som erbjuds i det fasta telefonnätet. Också andra nya kommunikationsformer, t.ex. diskussioner på irc-kanalerna (Internet relay chat, diskussionsforum i textform i realtid på Internet), videokonferenser och interaktiva kommunikationsmöjligheter som eventuellt byggs ut vid sidan om digitala televisions- och radioverksamhet ökar betyd-

ligt möjligheterna för den framtida telekommunikationen. Med tanke på användarens rättsskydd är det viktigt att det förmedlade teledokumentet eller det meddelande som skall förmedlas oberoende av telekommunikationsform entydigt får samma skydd som ett konfidentiellt meddelande, om det inte är avsett för allmänheten.

Dataskyddet inom televerksamhet

I Finland är inga särskilda bestämmelser om dataskyddet inom televerksamhet i kraft. I trafikministeriets beredskapsanvisning 4/95 ges teleföretag anvisningar om verksamheten och beredskapen vid undantagstillstånd. Teleförvaltningscentralen har publicerat en arbetsgruppsrapport (Teleförvaltningscentralens publikationer 3/1997) om datasäkerheten i telenäten. Det är dock endast fråga om anvisningar som inte är juridiskt bindande. Telenätens strukturella egenskaper innehåller dock lösningar som uppstått på kommersiell grund och främjar dataskyddet. Således är skyddsnivån åtminstone i det fasta telefonnätet relativt hög och det är inte möjligt att lyssna på meddelanden som förmedlats där utan särskild teknisk utrustning och omfattande teknisk sakkunskap. Helt felfritt är systemet dock inte och det är sannolikt inte möjligt att med skäliga kostnader få det att bli det heller.

I digitala mobilnät förmedlas teledokumentet i krypterad form mellan terminalutrustningarna och basstationen. Mellan basstationen och mottagaren förmedlas ett teledokument i okrypterad form. Med hjälp av radiomottagare som fungerar på vissa frekvenser, s.k. skannrar, är det möjligt att fånga upp ett teledokument i luften. Skyddsnivån i digitala mobilnät har ansetts vara tillräcklig. Sådan utrustning och sådana program som behövs för att fånga upp meddelanden i realtid finns inte allmänt tillgängliga. Därför är dataskyddsnivån mycket bättre i dessa nät än i det analoga NMT-nätet.

I öppna datanät är dataskyddsnivån lägre. Meddelanden som förmedlas via dem kan gå mellan tiotals servrar. Användaren är inte nödvändigtvis alltid medveten om dataskyddslösningarna i dessa. Dessutom är det snabbt och enkelt att koppla upp en ny server till Internet, och adressindex och rotserverar som använts vid identifikationen av serverna har blivit föremål för dataintrång. I vissa fall har inkommande meddelanden

styrts någon annanstans än vad som var avsikten. Användarna märker inte ens alltid att de kommunicerar med någon annan än de haft för avsikt. Å andra sidan är det på grund av Internets klart gränsöverskridande karaktär inte möjligt att genom den nationella lagstiftningen i ett land eller i alla EU-medlemsstater skapa en tillförlitlig infrastruktur för ett sådant splittrat nät. Genom nationell lagstiftning är det dock möjligt att förbättra sekretessen även vid sådan kommunikation.

När telekommunikationens samhälleliga betydelse ökar och de tekniker som används vid telekommunikation blir mångsidigare blir både samhället och användarna allt sårbarare, eftersom trygg telekommunikation inte kan garanteras. Därför är det ändamålsenligt att följa kommunikationsformernas tekniska utveckling och eventuella hot som uppstår vid användningen av dem samt vid behov ingripa i dem i syfte att åstadkomma en tillräcklig minimiskyddsnivå.

Ledningsgruppen för datasäkerheten inom statsförvaltningen har varit aktiv i allmänna dataskyddsfrågor. Den har givit en rekommendation för statsförvaltningen om behandlingen av elektronisk post och loggfiler samt om användningen av Internet och datasäkerhet. Rekommendationerna är avsedda för den offentliga sektorn och är endast riktiga till sin natur.

Specificerade teleräkningar

En specialbestämmelse om datasekretessen vid telekommunikation ingår i 50 § telemarknadslagen (396/1997), där bl.a. föreskrivs om tystnadsplikten för anställda hos teleföretag. Enligt samma bestämmelse har teleföretag rätt att ge specificerade teleräkningar. Om specifikationen har meddelats närmare bestämmelser genom telemarknadsförordningen (424/1997). Enligt den får ett teleföretag som identifieringsuppgifter till den som är skyldig att betala en teleräkning ge den sifferserie som beställaren valt för sin teleförbindelse så att de fyra sista siffrorna i den mottagande anslutningens nummer inte uppges. Teleföretaget kan dessutom uppge hela anslutningsnumret när anslutningen erbjuder sådan service där serviceavgiften ingår i teleräkningen, samt alla siffror i anslutningsnumret så att de två sista siffrorna inte uppges om det belopp som debiterats för teleförbindelser i teleräkningen är

mer än dubbelt så stort som beloppet av räkningen för föregående motsvarande faktureringsperiod. Teleföretaget kan ge den som är skyldig att betala en teleräkning andra uppgifter som gäller bestämmandet av räkningen än de ovan nämnda, om det inte är uppenbart att uppgifterna leder till att någon annans än den betalningsskyldiges telefonhemlighet kränks.

Bestämmelser om specificerade teleräkningar ingår på en mera allmän nivå i 17 § trafikministeriets beslut om de allmänna grunderna för villkor vid leverans av teletjänster (478/1997). Där föreskrivs om teleföretagets skyldighet att avgiftsfritt och om räkningen överstiger 150 mark utan begäran specificera räkningen för användning av en anslutning. Av räkningen skall utan svårighet framgå åtminstone lokalsamtal, fjärrsamtal, internationella samtal och samtal till mobilanslutningar samt nätersättningar för ovan nämnda samtal. Dessa poster skall vidare specificeras enligt de teleföretag som producerat teletjänsterna. Av räkningen skall dessutom framgå grundavgifter och andra tjänster än teletjänster. Av en specificerad räkning får inte framgå sådana samtal som är avgiftsfria för den som ringer. Användaren har även rätt att på egen begäran få en specificerad räkning.

Bestämmelser om integritetsskydd vid behandlingen av personuppgifter

Personregisterlagen (471/1987) gäller också datasekretessen vid telekommunikation. Datasekretessen har i fråga om traditionella teletjänster i praktiken kunnat genomföras mycket bra även utan lagstadgat stöd. Det kan dock inte anses juridiskt tillfredsställande, eftersom integritetsskydd omfattas av de medborgerliga rättigheter som avses i regeringsformen. Grundläggande bestämmelser om dem skall ges i lag.

Vid användningen av teletjänster har också problem kring integritetsskyddet kommit fram. Lagstiftning behövs för att de skall kunna lösas. Ett sådant problem är t.ex. att teletjänster utan begränsning kan användas till direkt marknadsföring även när det kan anses vara menligt eller åtminstone diskutabelt ur användarens synvinkel. Med automatiska ring- eller telefaxanordningar kan meddelanden som innehåller direkt marknadsföring sändas till användare som kan åsamkas kostnader för detta och i varje fall men. Be-

roende på grunderna för bestämmandet av teleavgifter måste mottagaren t.o.m. betala teleavgifter (t.ex. avgift för mottagning av mobilsamtal utomlands) för sådan här direkt marknadsföring. Om direkt marknadsföring bedrivs med telefax, betalar mottagaren kopieringspappret och dessutom kan telefaxen inte användas till andra ändamål medan den tar emot reklamen.

Särskilda problem har förorsakats av direkt marknadsföring med hjälp av elektronisk post (s.k. spam). Direkt marknadsföring per elektronisk post är mycket förmånlig för den som marknadsför. Den gör det möjligt att samtidigt sända tusentals meddelanden på ett mycket enkelt och snabbt sätt. I stor skala förorsakar det mottagaren men och stör både användningen av telenätet och den elektroniska posten till andra tjänster.

Enligt 2 kap. 10 § konsumentskyddslagen (38/1978) övervakas marknadsföringens lagenlighet med hänsyn till konsumentskyddet av konsumentombudsmannen. Enligt 6 § lagen om konsumentombudsmannen (40/1978) skall konsumentombudsmannen, om han finner att näringsidkare vidtagit lagstridig åtgärd, försöka förmå näringsidkaren att frivilligt avstå från denna. Vid behov skall konsumentombudsmannen vidta av ärendet förutsatta tvångsåtgärder eller bringa ärendet till marknadsdomstolens prövning.

Teleavlyssning och teleövervakning

I 5a kap. tvångsmedelslagen (450/1987) ingår bestämmelser om teleavlyssning och teleövervakning. Med teleavlyssning avses att ett meddelande som befordras till eller från en viss teleanslutning genom ett allmänt eller något annat telenät som omfattas av telemarknadslagen i hemlighet avlyssnas eller upptas för utredning av innehållet i meddelandet. Med teleövervakning avses att hemliga identifieringsuppgifter inhämtas om ett teledelande som har sänts från en teleanslutning som är kopplad till ett telenät som avses ovan eller som har mottagits till en sådan teleanslutning samt att en sådan teleanslutning tillfälligt stängs. Tvångsmedelslagen innehåller en uttömmande förteckning över brott som möjliggör teleavlyssning. Det är fråga om allvarliga brott, t.ex. landsförräderi, dråp, grovt rån, grovt narkotikabrott och straffbart försök till sådana brott. Den myndighet som handhar förundersökningen av brottet beviljas tillstånd att avlyss-

na och uppta teledelanden som den misstänkte sänder, om de uppgifter som fås genom avlyssning kan antas vara av synnerlig vikt för utredningen av brottet. I praktiken måste teleavlyssning för närvarande utföras särskilt för varje enskilt fall. Förundersökningsmyndigheten kan beviljas tillstånd till teleövervakning när någon är skäligen misstänkt för ett brott, för vilket inte föreskrivs ett lindrigare straff än fängelse i fyra månader, ett brott som riktar sig mot ett automatiskt databehandlingssystem och som har begåtts med hjälp av teleterminalutrustning eller för ett narkotikabrott eller för ett straffbart försök till ovan nämnda brott.

Omstyrning och identifiering av förbindelser

Hittills har teleföretagen tillhandahållit omstyrning, identifieringar av förbindelser och tjänster som är nära förknippade med dem på rent kommersiell basis. Omstyrning som grundar sig på de allmänt använda tjänsterna i intelligenta nät är i telefonnätet direkt vidarekoppling, vidarekoppling då anslutningen är upptagen, ingen svarar eller mobilteleapparaten är stängd eller utanför hörbarhetsområdet. Med hjälp av ett intelligent nät görs också en stor del av identifieringen av förbindelserna i ett telefonnät. I digitala mobilteleapparater är nummerpresentation nästan en standardfacilitet och det är i allmänhet möjligt att ta bort den. Därmed har man inte ännu på nätnivå kunnat förhindra mottagningen av sådana samtal där nummerpresentationen är blockerad. På nätnivå erbjuds inte heller för närvarande presentation av uppkopplat nummer eller möjlighet att ta bort den. Användaren har i allmänhet inte möjlighet att ta bort vidarekopplingar som en tredje part gjort till hans anslutning.

Med de flesta program är det möjligt att styra e-postkommunikation via datanät vidare till en annan e-postadress.

2.2 Lagstiftningen i Europeiska gemenskaperna

Allmänna datasekretessdirektivet

Europaparlamentets och rådets direktiv om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter 95/46/EG, nedan allmänna datasekretessdi-

rektivet, utfärdades den 24 oktober 1995. Direktivets syfte är att skydda fysiska personers grundläggande fri- och rättigheter och integritet i samband med behandlingen av personuppgifter. Genom direktivet strävar man efter att trygga fri rörlighet för personuppgifter mellan medlemsstaterna i Europeiska unionen (EU), men vid överföring av personuppgifter till tredje land skall en adekvat skyddsnivå säkerställas i mottagarländerna. Verkställandet av det allmänna datasekretessdirektivet i Finland har beretts av personuppgiftskommisionen, som tillsatts av justitieministeriet (kommittébetänkande 1997:9). I justitieministeriet är under beredning utkast till regeringens förslag till personuppgiftslag. Denna lag skall ersätta den gällande personregisterlagen.

Direktiv om datasekretess vid telekommunikation

Europaparlamentets och rådets direktiv om behandling av personuppgifter och skydd för privatlivet inom telekommunikationsområdet 97/66/EG, nedan direktivet om datasekretess vid telekommunikation, utfärdades den 15 december 1997. Med direktivet om datasekretess vid telekommunikation preciseras och kompletteras det allmänna datasekretessdirektivet vad gäller telebranschen. Direktivet bereddes på gemenskapsnivå under nästan ett helt decennium. På grund av den snabba utvecklingen i telebranschen är en del av begreppen i direktivet och i synnerhet tillämpningsområdet för vissa bestämmelser redan nu föråldrade och kan därför tolkas på flera olika sätt. Vad gäller den långsamma beredningen i proportion till den tekniska utvecklingen kan t.ex. nämnas att just innan direktivet antogs ströks en hänvisning i det ursprungliga namnet enligt vilken direktivet skulle tillämpas i synnerhet på det digitala flertjänstnätet (ISDN) och allmänna digitala mobilnät. I många av direktivets bestämmelser hänvisas i synnerhet till samtal och dem som ringer upp. I bestämmelserna regleras även presentation av anropande nummer. I ingressen till direktivet konstateras dock att en framgångsrik gränsöverskridande utveckling av dessa tjänster, t.ex. video på beställning och interaktiv TV, delvis är avhängig av att användarna kan förlita sig på att deras integritet inte kränks. Som utgångspunkt i beredningen av den nationella lagstiftningen togs att direktivenliga be-

stämmelser om integritetsskydd och data- skydd skall tillämpas på all telekommunikation, om det är tekniskt möjligt. Detta beror på att vid sidan om den traditionella telefonverksamheten i Finland används allt mer de möjligheter som datanäten, t.ex. e-post, ger vid den dagliga kommunikationen. Det är svårt att förutsäga den tekniska utvecklingen inom den närmaste framtiden, vissa anser att största delen av den nuvarande telefontekniken kommer att överföras till de IP-nät som används i Internet. Därför är det ändamålsenligt att göra tillämpningsområdet för den föreslagna lagen så oberoende av kommunikationsmedlet som möjligt. I Finland har erfarenheterna av ett sådant teknologiberoende i telelagstiftningen varit mycket goda. Även den definition som fastställts för teletjänster i direktivet och uttalandena i ingressen stöder detta tillvägagångssätt.

Målet med direktivet om datasekretess vid telekommunikation är att i synnerhet skydda fysiska personers rätt till integritet, men även juridiska personers ställning har uppmärksamats. I direktivet finns 16 artiklar. Det ålägger medlemsstaterna att sätta i kraft nationella bestämmelser enligt vilka den som tillhandahåller teletjänster skall säkerställa en tillräcklig skyddsnivå på sina tjänster. Medlemsstaterna skall trygga sekretessen vid kommunikation som sker via allmänt tillgängliga teletjänster. I direktivet definieras i detalj hur och till vilket ändamål identifieringsuppgifter kan behandlas och vilka som får göra det. En egen artikel ingår om utlämnande av identifieringsuppgifter till en kund i form av en specificerad räkning. Noggranna bestämmelser ingår även om presentation av anropande och uppkopplat nummer och om avgiftsbelagda och avgiftsfria begränsningar. I direktivet uppmärksammas möjligheten att häva blockering av nummerpresentation vid okynnessamtal eller nödsamtal. Teleföretagen skall tillhandahålla abonnenterna möjlighet att stoppa vidarekoppling till sina anslutningar. Vidare definieras i direktivet enhetliga minimibestämmelser för medlemsländerna om abonnenternas rätt att ingripa i vilka personuppgifter som publiceras i abonnentkataloger. Abonnenten skall bl.a. kunna ange att hans personuppgifter inte får användas för direkt marknadsföring. I direkt marknadsföring via det allmänna telenätet får inte användas automatiska uppringningssystem utan mänsklig

medverkan, om inte abonnenten i förväg har gett sitt samtycke. I direktivet om datasekretess vid telekommunikation ingår dessutom bestämmelser som skall säkerställa fri rörlighet för terminalutrustning på marknaden i gemenskapsländerna samt hänvisningar till bestämmelserna i det allmänna datasekretessdirektivet. Den nationella lagstiftningen skall anpassas efter direktivet senast den 24 oktober 1998.

Distansförsäljningsdirektivet

Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG om konsumentskydd vid distansavtal, nedan distansförsäljningsdirektivet, utfärdades den 20 maj 1997. Genom direktivet harmoniseras medlemsstaternas bestämmelser om sådana distansavtal mellan konsumenten och leverantören som avses i direktivet. I artikel 10 i distansförsäljningsdirektivet förbjuds en leverantör att använda automatiska uppringningssystem utan mänsklig betjäning eller telefax, om inte konsumenten på förhand har givit sitt samtycke. Andra tekniker för distanskommunikation som möjliggör individuell kommunikation får användas endast när konsumenten inte klart motsätter sig detta. Som exempel nämns adresserade trycksaker, oadresserade trycksaker, standardbrev, telefon, elektronisk post, radio och television, visserligen uppenbarligen endast tjänster som motsvarar teleshopping. Ett särskilt lagstiftningsprojekt är anhängigt för att Finlands lagstiftning skall anpassas efter bestämmelserna i distansförsäljningsdirektivet.

Samtrafikdirektivet

I Europaparlamentets och rådets direktiv 97/33/EG om samtrafik inom telekommunikation i syfte att säkerställa samhällsomfattande tjänster och samverkan genom tillämpning av principerna om tillhandahållande av öppna nät, nedan samtrafikdirektivet, och enligt direktivenlig nationell lagstiftning skall teleföretag redovisa separat för sin telenätverksamhet och sin tele-tjänstverksamhet. I direktivet föreskrivs även om teleföretagets interna tystnadsplikt mellan dessa två ekonomiskt separata verksamhetsområden.

ONP-telefonidirektivet

Europaparlamentets och rådets direktiv

98/10/EG om tillhandahållande av öppna nätverk (ONP) för taltelefoni och samhällsomfattande tjänster för telekommunikation i en konkurrensutsatt miljö, nedan ONP-telefonidirektivet, har utfärdats inom Europeiska unionen. Det innehåller även bestämmelser om abonnentförteckningar. Medlemsstaterna skall bl.a. säkerställa att abonnenter har rätt att bli införda i en allmänt tillgänglig abonnentförteckning och att det finns en elektronisk eller tryckt riksomfattande abonnentförteckning.

Digitala signaturer och system för skydd av telekommunikation

Inom Europeiska unionen har även inlets lagstiftningsarbete för att främja elektronisk handel och digitala underskrifter. Kommissionen framför i sitt meddelande om säkerhet och pålitlighet vid elektronisk kommunikation KOM/97/0503 slutlig sin oro över pålitligheten i kommunikation via telenät. I meddelandet konstateras att utbredningen av elektronisk handel via datanät äventyras, om användarnas förtroende för öppna telenät inte ökas. Kommissionen presenterar samtidigt olika metoder för kryptografiskt skydd av kommunikation och andra lösningar som främjar dataskydd, t.ex. digitala signaturer. Kommissionen har uppställt år 2000 som tidsgräns i sin tidtabell. Senast år 2000 skall en europeisk ram åtminstone för digitala signaturer förverkligas. Kommissionen påpekar att det är av yttersta vikt att enhetliga system för en pålitlig elektronisk kommunikation fås i hela Europa. Enligt tidtabellen skall preliminära lagstiftningsprojekt på gemenskapsnivå publiceras under första hälften av 1998.

2.3 Europeiska rådets datasekretessrekommendation

Finland har även antagit Europeiska rådets rekommendation om sekretess i televerksamhet R(95)4. I rekommendationen ingår en uppmaning om att teletjänster skall tillhandahållas med beaktande av användarnas integritetsskydd och sekretess i kommunikationen. Telenäten skall byggas med beaktande av dessa ändamål. Det bör vara möjligt att använda teletjänster anonymt. Anställda vid teleföretag bör ha tystnadsplikt i fråga om uppgifter som de under arbetets gång fått om innehållet i meddelanden. Personuppgif-

ter får främst behandlas endast för etablering av förbindelse eller tillhandahållande av service och för fakturering samt i syfte att säkerställa en störningsfri service eller nätverksamhet. Teleföretaget bör säkerställa telenätets och teletjänsternas säkerhet samt informera om säkerhetsriskerna i telenätet och om möjligheter att minska dem. Dessutom behandlas i rekommendationen principer för utlämning av uppgifter, specificerade räkningar, nummerpresentation, vidarekoppling och abonnentkataloger. Principerna är ungefär de samma som i direktivet om datasekretess vid telekommunikation och i förslaget till lag om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet.

2.4 Utländsk lagstiftning

Trafikministeriet har låtit göra en detaljerad utredning om datasekretessen vid telekommunikation och om dataskyddet inom televerksamheten i vissa länder. På basis av den är lagstiftningen om datasekretess vid telekommunikation och lagstiftningen om dataskydd fortfarande splittrad i många länder.

I *Sverige* omfattar telelagen, som reviderades sommaren 1997, en allmän paragraf om tystnadsplikt samt en hänvisning till sekretesslagen. Det har inte meddelats några specialbestämmelser om nya datasekretessfrågor som uppstått i takt med den tekniska utvecklingen inom telebranschen, men teleföretag och datasekretessmyndigheterna har fört en livlig debatt om dessa frågor.

I Sverige har både privatpersoner och juridiska personer sedan år tillbaka haft rätt att få en fullständigt specificerad räkning över samtal som ringts från deras anslutningar. Förfarandet stöder sig inte på bestämmelser och det finns inte heller någon rättspraxis i frågan. Förfarandet iaktas av teleföretaget Telia Ab, som är ett ledande företag på marknaden. Inga särskilda bestämmelser har heller utfärdats om uppbevarande av redovisnings- och trafikdata. Sekretesslagen innehåller en allmän skyldighet att skydda uppgifterna i personregister från oavsiktlig eller olovlig förstöring samt från olovligt ändrande och spridande. Den nya telelagen i Sverige innehåller ingen allmän dataskyddsplikt, om man inte betraktar skyldigheten att trygga televerksamheten vid kristillstånd och i krig som en sådan.

I *Norge* finns inte heller någon särskild lag som gäller datasekretessen inom televerksamhet. Inrättandet av de register som behövs i televerksamhet förutsätter ett sådant tillstånd av datasekretessmyndigheterna som ofta är förknippat med särskilda villkor. Registret får användas endast till fakturering av abonnenternas teletjänster och administrativa ändamål.

Abbonenterna har möjlighet att förbjuda att deras telefonnummer uppges på specificerade räkningar till andra abonnenter. Om en tvist om räkningens belopp uppstår, har abonnenten rätt att få fullständiga uppgifter även om samtal som ringts till hemliga nummer. Registerföraren, dvs. Telenor, skall stryka eller göra de uppgifter oidentifierbara som den inte längre behöver. Uppgifterna skall strykas i registren inom sex månader (av tillståndsvillkoren framgår inte exakt från vilken tidpunkt tidsfristen räknas).

I *Danmark* anses registrering av förbindelser från ett visst nummer som sådan registrering av personuppgifter som definieras i lagstiftningen om datasekretess. För registrering av telefonnummer togs i Danmarks allmänna datasekretesslag som gäller privata register in en specialparagraf som med några undantag förbjuder företag att automatiskt registrera nummer som rings upp från företaget. Bakgrunden till denna bestämmelse är arbetstagarnas integritetsskydd mot det arbetsgivarföretag som är abonnent. Sålunda får telebolagen ge specificerade räkningar endast till sådana abonnenter som är fysiska personer.

I telelagen gjordes sommaren 1997 en ändring genom vilken teleoperatörerna ålades att genomföra tekniska lösningar i telenäten på ett sätt som gör det möjligt för polisen att avlyssna telekommunikation.

I *Tyskland* är datasekretessen inom televerksamhet strängt reglerad i detalj. Dessutom utsträcker sig den telefonhemlighet som ingår i grundlagen enligt författningsdomstolens tolkning både till innehållet i telekommunikationen och omständigheter i anslutning därtill, dvs. också till om det har förekommit telekommunikation och mellan vilka personer meddelanden har förmedlats.

Teleföretag får lämna ut samtalsuppgifter till dem som tillhandahåller teletjänster i den mån de behövs för faktureringen av kunderna. Uppgifter får även lämnas ut till tredje part, med vilka den som tillhandahåller tjänster har avtal om anordnandet av fakture-

ringen. Dylika tredje personer skall genom avtal åläggas att sörja för brev- och telefonhemligheten. Samtalsuppgifterna skall med undantag för de uppgifter som behövs för faktureringen genast förstöras efter att förbindelsen avslutats. Samtalsuppgifter får i syfte att verifiera faktureringen uppbevaras 80 dagar efter att räkningen sänts ut så att de tre sista siffrorna i de samtal som ringts genast stryks. Samtalsuppgifter kan dock, om kunden yrkar på det eller om indrivningen av räkningarna kräver det, uppbevaras längre.

I Tyskland antogs den 22 juli 1997 en lag om datasekretess i fråga om teletjänster som en del av en större multimedialag som gäller alla data- och kommunikationstjänster. Till teletjänster hänförs alla elektroniska data- och kommunikationstjänster som kombinerar olika data, t.ex. tecken, bilder och ljud och förmedlas via telekommunikation. De som tillhandahåller teletjänster skall också enligt förmåga möjliggöra användningen av teletjänster anonymt eller med pseudonym. De som tillhandahåller teletjänster får bygga upp s.k. användarprofiler över personuppgifter om användarna endast till de delar som användarna använder pseudonymer. En användarprofil som ansluter sig till en pseudonym får inte kopplas ihop med personuppgifter om personer som använder pseudonym.

I *Storbritannien* har den myndighet som övervakar telebranschen även fäst uppmärksamhet vid datasekretessfrågor inom televerksamheten. Den har tillsammans med datasekretessmyndigheter uppgjort ett förslag över till vad och hur personuppgifter i abonnentkataloger får användas och spridas. I *Storbritannien* är det inte möjligt att på basis av ett telefonnummer söka abonnentens adressuppgifter via nummerupplysningen även om numret står i telefonkatalogen.

Abbonentens rätt att få en räkning som är specificerad enligt telefonnummer är inte begränsad i lagstiftningen och i praktiken specificeras alla samtal som överstiger ett visst minimipris i räkningarna.

I *USA* kan företag som tillhandahåller kommunikationstjänster relativt fritt samla in och utnyttja identifieringsuppgifter i anslutning till telekommunikation och sälja dem vidare. I synnerhet i fråga om dem som tillhandahåller Internet-tjänster är situationen i *USA* splittrad. Datasekretessen är till stor del beroende på den inbördes självreglering-

en mellan företag i branschen och på skyldigheterna i avtalsvillkoren.

2.5 Bedömning av nuläget

Det är nödvändigt att meddela närmare bestämmelser om integritetsskyddet vid telekommunikation och telehemligheten vid telekommunikation på lagnivå. Genom lagstiftning kan användarnas förtroende för telekommunikation utökas och användningen av de nya tjänsterna i informationssamhället samt den elektroniska handeln och elektroniska kommunikationen sålunda främjas. På grund av den tekniska utvecklingen tillhandahålls användarna allt mångsidigare tjänster som ställer integritetsskyddet inför allvarliga utmaningar. I och med att växelverkan mellan människor allt mer sker i form av kommunikation via telenät, är teleföretag i en central ställning med tanke på uppföljningen och i värsta fall analyseringen av användarnas konsumtionsvanor och levnadssätt. Skapandet av användarprofiler ger marknadsföringen obegränsade möjligheter, men med avseende på integritetsskyddet är de diskutabla.

Lagstiftning behövs också av den orsaken att om skydd av personuppgifter föreskrivs med stöd av 8 § 1 mom. regeringsformen närmare genom lag. För närvarande innehåller telemarknadsförordningen bestämmelser om förutsättningar för specificerade identifieringsuppgifter i räkningen.

Utöver ovan anförda orsaker behövs en lag om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet redan därför att vår lagstiftning skall anpassas efter Europeiska gemenskapernas lagstiftning om saken. Även principerna i den rekommendation om televerksamhet som Europarådet givit med stöd av konventionen om skydd för enskilda vid automatisk databehandling av personavgifter (FördrS 36/1992), nedan datasekretesskonventionen, stöder författningsändringar.

Vad gäller dataskydd har lösningarna hittills grundat sig på de kommersiella behoven. Med tanke på den tekniska utvecklingen är det inte ändamålsenligt att reglera branschens verksamhet i detalj, eftersom det kan bromsa utvecklingen. Det är dock skäl att genom lag föreskriva om grundskydd på en viss nivå.

Polisen kan i praktiken inte använda sina rättigheter enligt tvångsmedelslagen till tele-

avlyssning och teleövervakning, om inte teleföretagen förser telenätet och teleapparaterna med sådan utrustning att teleavlyssning och teleövervakning blir möjligt. Teleföretag har ingen sådan skyldighet enligt gällande lag. Eftersom det skulle förorsaka anmärkningsvärt höga kostnader att utrusta existerande utrustning med nödvändiga faciliteter, är det nödvändigt att genom lag reglera fördelningen även av dessa kostnader.

Kontrollen av teleräkningarnas riktighet är fortfarande förknippat med svårigheter. Teleföretag får hela tiden förfrågningar om samtal som ringts från en anslutning och fakturerats i räkningen. Situationen förbättrades väsentligt genom en ändring av teleförordningen som trädde i kraft den 1 juni (447/1993), när teleföretagen fick tillstånd att ge fullständigt specificerade teleräkningar för samtal till avgiftsbelagda servicenummer. Situationen kan dock fortfarande inte anses vara fullständigt tillfredsställande. När riksdagen antog regeringens proposition med förslag till telemarknadslag och lagstiftning i anslutning därtill (RP 163/1996 rd), förutsatte den i sitt svar (RSv 23/1997 rd) att regeringen utan dröjsmål utreder vilket behov det finns att stärka tjänstanvändarnas rätt att få identifieringsuppgifter i telekommunikation. Vid behov bör regeringen snabbt lämna en proposition till riksdagen som tar hänsyn till anslutningsägarnas och anslutningsinnehavarnas rätt till personlig integritet i relation till juridiska personer.

Vad gäller abonnentkataloger skall i lagstiftningen beaktas bestämmelserna i direktivet om datasekretess vid telekommunikation om abonnenternas möjligheter att framföra krav gällande personuppgifterna. Å andra sidan är ett teleföretag som ingått anslutningsavtal med en abonnent i praktiken det enda som har fullständiga uppgifter om sina kunders telefonnummer, namn och adresser. Om teleföretaget inte kan lämna ut dessa uppgifter som massutlämnande till ett annat företag för publicering av en abonnentkatalog, snedvrids konkurrenssituationen vid publicering av abonnentkataloger. Inom Europeiska unionen har man framför allt fäst uppmärksamhet vid att det från en anslutning till ett telenät skall vara möjligt att ta kontakt med valfri anslutning till ett allmänt telenät. Abonnenterna skall också ha möjlighet att få sina uppgifter i en allmänt tillgänglig abonnentkatalog. Med anledning av dessa krav skall man genom lag meddela

bestämmelser om en riksomfattande abonnentkatalog. Frågan avspeglas även i den allmänna konkurrensen i telebranschen. Om det inte genom lag ges bestämmelser om att abonnentuppgifter skall vara tillgängliga i hela landet, kan det vara svårt för nya eller nystartade teleföretag att få kontaktinformationen om sina kunder känd för de stora användargrupperna. Det blir inte nödvändigtvis någon konkurrens vid publiceringen av abonnentkataloger, om utlämnandet av uppgifter endast görs möjligt och inte förknippas med någon skyldighet.

Om de tjänster som tillhandahålls i telefonnätet blir mångsidigare kan användarnas integritetsskydd äventyras. I synnerhet den allt allmännare nummerpresentationen i mobilnätet kan förorsaka situationer där användarna drar sig för teleförbindelser. En sådan situation kunde t.ex. vara samtal till ett servicenummer för rusmedelsrådgivning. Även om det på kommersiell basis ges möjlighet till blockering mot nummerpresentation, är det i egenskap av central fråga för datasekretessen inom telekommunikationen ändamålsenligt att ta in den i speciallagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet. Genom bestämmelsen bör nummerpresentationen dock inte begränsas för vissa myndigheter som tar emot nödanmälningar, t.ex. polisen eller räddningsmyndigheterna. Användarna kan också ha en grundad orsak att inte önska nummerpresentationen i sin egen terminalutrustning eller att vägra ta emot sådana samtal där nummerpresentationen är blockerad. Likaså kan man med rätt till integritet förstå användarens rätt att inte uppge sin faktiska position. Han har inte möjlighet att efter eget avvägande uppge sin position, om den som anropar utgående från presentationen av uppkopplat nummer ser till vilket nummer samtalet styrs efter vidarekopplingen. Å andra sidan bör användaren ha möjlighet att ta bort vidarekopplingar som tredje part har gjort till hans anslutning. Vidarekoppling som i misstag eller av okynne gjorts till fel nummer kan göra mottagarens liv besvärligt. Dessa är alla situationer som man på grund av den moderna tekniken mycket väl kan råka i. Det är i enlighet med allas intresse att trygga sådana grundläggande rättigheter för dem som vill ha integritetsskydd med hjälp av vilka de kan undgå de negativa följderna av den mångsidiga tekniken.

3. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

Avsikten med propositionen är att främja en trygg användning av teletjänster, där användarnas datasekretess är tryggad. Samtidigt är målet att skapa allmänna datasekretessförfaranden inom telekommunikation så att användarna med förtroende kan ta i bruk nya kommunikationsformer och med hjälp av dem kommunicera i datanäten. Målet kan i huvudsak nås genom att integritetsskyddet vid telekommunikation och en grundnivå för dataskyddet i allmän televerksamhet ordnas i enlighet med lagstiftningen i Europeiska gemenskaperna.

Målet är att man genom lagstiftning skall skapa en adekvat grundnivå för användarnas integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd i allmän televerksamhet så att den inte åsamkar teleföretagen och därmed serviceanvändarna oskäliga kostnader. Utvecklandet av nya kommunikationstjänster i informationsområdet får inte försvåras genom lagstiftning. Därför skall regleringen begränsas till den omfattning som skall anses nödvändig för ett tryggt integritetsskydd och för ett skäligt skydd för juridiska personer.

Genom den lagstiftning som föreslås åläggs teleföretagen att utrusta sitt telenät och sina apparater så att polisen kan idka teleavlyssning och teleövervakning i enlighet med tvångsmedelslagen. Principerna i förslaget motsvarar ganska långt det arrangemang som den 1 juli 1996 trädde i kraft i Sverige (RP 1995/96:180). EG:s lagstiftning kommer troligen att utvecklas i samma riktning.

4. Propositionens verkningar

4.1 Ekonomiska verkningar och sysselsättningsverkningar

När lagförslagen genomförs, främjar de användningen av telenät samt elektronisk handel och kommunikation. Deras indirekta ekonomiska verkningar är omfattande.

Åtgärder som i direktivet om datasekretess vid telekommunikation och i förslaget till lag om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet anses nödvändiga för att förverkliga integritetsskydd och dataskydd åsamkar teleföretagen merkostnader. En stor del av de tjänster som teleföretagen skall tillhandahålla användarna

omfattas inte av teleföretagens rätt att upp-bära avgift. Skyldigheten att tillhandahålla en del av dessa tjänster uppstår i och med att en viss tjänst tillhandahålls, inte självständigt. Enligt en utredning som trafikministeriet låtit göra planerar största delen av teleföretagen inte att tillhandahålla t.ex. presentation av uppkopplat nummer. En annan tekniskt svår och kostnadsmissigt eventuellt betydande facilitet kan vara en möjlighet för abonnenten att ta bort vidarekoppling som tredje part gjort till hans anslutning. Genomförandet av detta och uppfyllandet av vissa andra krav i lagförslaget kan förutsätta kundservice, som alltid åsamkar teleföretagen kostnader.

En relativt omfattande skyldighet för teleföretagen att informera om sina tjänster och om deras användning skall tas in i lagen. Informationsskyldigheten förorsakar dock inga betydande kostnader, eftersom den t.ex. kan skötas via telefonkataloger, mellanblad i räkningarna, Internets webbsidor och i vissa fall via elektronisk post. Eftersom direktivet om datasekretess vid telekommunikation ålägger alla medlemsstater i Europeiska unionen att införliva alla direktivets bestämmelser med den nationella lagstiftningen, är det inte endast de finska teleföretagen som skall betala tillverkarnas och programmerarnas produktutvecklingskostnader. Kostnadseffekterna för teleföretag uppskattas i sin helhet vara så små att de inte nämnvärt påverkar teleavgifterna. Den ökande användningen av teletjänster, som ett ökande förtroende för telekommunikation ytterligare främjar, ersätter med tiden de kostnader som teleföretagen åsamkas av sina lagenliga skyldigheter.

När förslaget genomförs, kommer det att främja efterfrågan på skyddsteknik. Marknaden för skyddstekniker är en växande näring, och bl.a. Europeiska kommissionen har grundligt uppmärksammat den ekonomiska betydelsen av företagsverksamheten i branschen.

En begränsning av den direkta marknadsföringen på det sätt som föreslås tros inte förorsaka några betydande kostnader för företagen i branschen. Fullständigt automatiserade system som fungerar utan mänsklig medverkan och är avsedda för teleförbindelser är inte i allmän användning i Finland. Genom bestämmelsen begränsas inte användningen av de mera allmänna tekniska system som underlättar enskilda förbindel-

ser, där marknadsföringen sker genom mänsklig medverkan sedan förbindelse etablerats, om inte abonnenten har förbjud det särskilt. I praktiken har firmor som har direkt marknadsföring och är bundna av självreglering redan nu erbjudit en sådan möjlighet.

Att utrusta alla telenät och apparater som redan är i bruk så att teleavlyssning och teleövervakning blir möjlig är av allt att döma mycket dyrt. Å andra sidan varierar behovet av teleavlyssning och teleövervakning i olika delar av landet och i olika nät. I första hand blir det uppenbarligen aktuellt att ordna förutsättningar för teleavlyssning och teleövervakning i digitala mobilnät. Detta kommer enligt en grov uppskattning att kosta ca fem miljoner mark. Det föreslagna arrangementet leder till att teleföretagen får en skälig ersättning för sina investeringar och å andra sidan kan polisen tillgripa tvångsmedel inom ramen för sina anslag.

Förslaget har inga omedelbara verkningar på sysselsättningen. Den allt allmänare elektroniska handeln och elektroniska kommunikationen samt den ökade efterfrågan på skyddssystem vid telekommunikation, vilket främjas av lagförslagen, ökar dock den ekonomiska företagsamheten och påverkar därmed indirekt sysselsättningen.

4.2 Verknningar i fråga om organisation och personal

För skötseln av uppgifter enligt 24 § i förslaget till lag om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet vid vederbörande ministerium behövs inga extra personalresurser.

Teleförvaltningscentralen kommer enligt bedömningar att behöva 1 - 2 årsverken för att sköta sina lagenliga uppgifter. Teleförvaltningscentralen täcker sina utgifter med avgifter som den uppbär för sina prestationer och därför har dessa resursbehov inga statsekonomiska verkningar.

4.3 Verknningar på företagets och konsumenternas ställning

Om lagförslagen genomförs, förbättrar de integritetsskyddet för teletjänstanvändare. Även om användarens grundläggande rättigheter hittills har varit väl tryggade i Finland, meddelas bestämmelser om dem nu på lagnivå samtidigt som rättigheterna preciseras.

Konsumentens rättighet att få en specificerad räkning kommer att bli avsevärt mycket mera omfattande. Detta främjar konsumentens möjligheter att säkerställa telefakturerings riktighet och ökar säkerheten vid användningen av teletjänster samt minskar behovet av klagomål i anslutning till räkningarna.

Även om företagen inte har hela det integritetsskydd som avses i lagen, säkerställer de bestämmelser som föreslås även deras rättmätiga intressen. Företagen har mest nytta av att det förbättrade dataskyddet för teletjänster främjar möjligheterna att använda teletjänster till elektronisk handel och elektronisk kommunikation.

5. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid trafikministeriet och olika ministerier, Teleförvaltningscentralen, dataombudsmannen, konsumentombudsmannen och teleföretag har blivit hörda. Utlåtande om lagförslaget har begärts av teleföretag, samfund i telebranschen och myndigheter samt representanter för användarna. Propositionen var också offentlig tillgänglig på trafikministeriets webbsidor på Internet.

I utlåtandena var inställningen till förslagets utgångspunkter och huvudprinciper positiv och det ansågs allmänt att förslaget är viktigt. I utlåtandena fästes uppmärksamhet bl.a. vid behovet av en noggrann definiering av identifieringsuppgifterna och vid deras förhållande till den allmänna lagstiftningen om personuppgifter. De omständigheter som framfördes i utlåtandena har beaktats ingående vid den fortsatta beredningen.

Vidare har trafikministeriet för beredningen av regeringens proposition låtit utföra utredningar om datasekretessen vid telekommunikation och dataskyddet inom televerksamhet i vissa länder samt om kostnadseffekten av bestämmelserna om dataskydd.

6. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

I justitieministeriet är under beredning utkast till regeringens förslag till personuppgiftslag. I förslaget till lag om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet används de centrala begreppen i den aktuella utkastet och beaktas dess mål och centrala principer.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslag

1.1. Motsvarighetstabell

I följande motsvarighetstabell anges hur direktivet om datasekretess vid telekommunikation föreslås bli en del av lagstiftningen i Finland i de föreslagna lagarna.

Direktiv	Lagförslag	Direktiv	Lagförslag
Artikel 1 <i>Syfte och tillämpningsområde</i>	1 § <i>Lagens syfte</i>	Artikel 7 <i>Specificerade räkningar</i>	13 § <i>Specificering av teleförbindelser (15 § 1 mom. 5 punkten telemarknadslagen)</i>
Artikel 2 <i>Definitioner</i>	2 § <i>Tillämpningsområde</i>	Artikel 8 <i>Presentation och skydd när det gäller identifiering av det anropande och uppkopplade numret</i>	
Artikel 3 <i>Berörda tjänster</i>	3 § <i>Definitioner</i>	Punkt 1	14 § 1 mom. <i>Presentation av anropande nummer</i>
Artikel 4 <i>Säkerhet</i>	2 § <i>Tillämpningsområde</i>	Punkt 2	14 § 2 mom. 1 punkten <i>Presentation av anropande nummer</i>
Artikel 5 <i>Telehemlighet vid kommunikation</i>	6 § <i>Teleföretagets skyldigheter</i>	Punkt 3	14 § 2 mom. 2 punkten <i>Presentation av anropande nummer</i>
Punkt 1	4 § <i>Telehemlighet vid telekommunikation</i>	Punkt 4	15 § <i>Presentation av uppkopplat nummer</i>
Punkt 2	5 § <i>Skydd vid telekommunikation</i>	Punkt 6	17 § <i>Användning av presentationstjänster</i>
Artikel 6 <i>Trafik- och faktureringsdata</i>	8 § RF	Artikel 9 <i>Undantag</i>	18 § <i>Utlämnande av identifieringsuppgifter till myndigheterna</i>
Punkt 1	3 kap. <i>Behandling av identifieringsuppgifter</i>	Artikel 10 <i>Automatisk omstyrning</i>	16 § <i>Automatisk vidarekoppling</i>
Punkt 2	9 § <i>Utplåning och ändring av identifieringsuppgifter</i>	Artikel 11 <i>Kataloger</i>	20 § <i>A bonmentkataloger</i>
Punkt 3	10 § 2 mom. <i>Behandling av identifieringsuppgifter för fakturering</i>	Artikel 12 <i>Icke begärda samtal</i>	
Punkt 4	11 § <i>Behandling av identifieringsuppgifter vid marknadsföring av teletjänster</i>	Punkt 1 (samt artikel 10 i distansför säljningsdirektivet 97/7/EG)	21 § 1 mom. <i>Telekommunikation vid direkt marknadsföring</i>
	12 § <i>Behandling av identifieringsuppgifter vid teleföretag</i>	Punkt 2	21 § 3 mom. <i>Telekommunikation vid direkt marknadsföring</i>
		Punkt 3	21 § 2 och 3 mom. <i>Telekommunikation vid direkt marknadsföring</i>
		Artikel 15 <i>Genomförande av detta direktiv</i>	30 § <i>Ikraftträdande</i> 31 § <i>Övergångsbestämmelse</i>

1.2. Lag om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. *Lagens syfte.* Syftet med lagen är att främja dataskyddet inom televerksamhet och integritetsskyddet för abonnenter och användare av teletjänster. Juridiska personer har inte sådant integritetsskydd som avses i lagen, men också deras berättigade intressen som användare av teletjänster beaktas i lagen. Begreppet dataskydd inom televerksamhet definieras i lagförslagets 3 § 4 punkt. Enligt lagförslagets 23 § skall trafikministeriet ha särskild skyldighet att allmänt styra televerksamheten i enlighet med de mål som framgår av lagen.

2 §. *Tillämpningsområde.* Under beredning varande personuppgiftslagen är en allmän lag som skall tillämpas också vid telekommunikation, om inte något annat bestäms i denna speciallag. Utöver vad som bestäms i den föreslagna lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet skall teleföretagen dessutom ha sådana skyldigheter som ankommer på en registerförare enligt personuppgiftslagen. På motsvarande sätt skall t.ex. en fysisk eller juridisk person som upprätthåller ett separat nät omfattas av bestämmelserna i den allmänna lagen, även om de bestämmelser som gäller integritetsskydd vid telekommunikation inte skulle tillämpas på nätet i fråga eller den telekommunikation som utövas i det. Vid tolkningen av tillämpningen av den finska lagen skall allmänna rätts- och tolkningsprinciper följas.

Lagen skall tillämpas på all slags telekommunikation och all slags allmän televerksamhet, om inte något annat bestäms särskilt i lagen. Lagens tillämpningsområde skall således omfatta också sådant tillhandahållande av teletjänster enligt 4 § 6 punkten telemarknadslagen som huvudsakligen inte omfattas av telemarknadslagens tillämpningsområde. Med tanke på tillämpningen av den föreslagna lagen spelar det t.ex. ingen roll om verksamheten kräver koncession enligt telemarknadslagen eller om den som bedriver verksamheten skall göra en televerksamhetsanmälan enligt den lagen. Lagen skall således tillämpas bl.a. på tillhandahållande av Internettjänster och e-post till den del de omfattar kopplad dataöverföring, på vilken

telemarknadslagen således i huvudsak inte tillämpas.

Återförsäljning av prestationer som ingår i televerksamheten är inte allmän televerksamhet och skall således inte omfattas av lagens tillämpningsområde. En återförsäljare har inte själv producerat de teletjänster eller telenättjänster som han tillhandahåller och han har inte rätt och inte heller faktiska möjligheter att hindra användaren från att tillhandahålla teletjänster. En återförsäljare bjuder t.ex. ut kopplingstjänster som han har köpt som sådana genom att utnyttja den mängdrabatt som han har fått av teleföretaget. På återförsäljning skall den allmänna lagstiftningen, t.ex. personuppgiftslagen, tillämpas.

Enligt paragrafens 2 mom. skall lagen tillämpas på analogo telenät endast i den omfattning som ministeriet beslutar särskilt. Det är nödvändigt att avgränsa tillämpningsområdet, eftersom flera av de tjänster som avses i lagen kan tillhandahållas endast i digitala telenät.

Avsikten är att sådana beslut som avses i bestämmelsen skall meddelas i synnerhet om analogo mobiltjänster. Då frågan om vad som är skäliga kostnader enligt bestämmelsen bedöms skall det beaktas i hur väsentlig grad integritetsskyddet och dataskyddet inom televerksamheten kan förbättras genom att lagen tillämpas på någon analog teletjänst. Då vad som är skäliga kostnader med tanke på integritetsskyddet bedöms, bör också möjligheten att använda alternativ digital teknik beaktas.

Enligt ministeriets beslut skall det också vara möjligt att tillämpa vissa delar av lagen på något bestämt analogt telenät och den kommunikation som bedrivs i det. Eftersom den analogo tekniken på inget sätt inverkar på t.ex. möjligheten att tillämpa de bestämmelser i lagen som gäller direkt marknadsföring, skall bestämmelserna enligt ministeriets beslut också gälla sådan direkt marknadsföring som sker via analogo telenät. Däremot kan presentation av anropande och uppkopplat nummer inte med dagens teknik ordnas till skäliga kostnader, åtminstone inte i alla analogo teletjänster.

Enligt paragrafens 3 mom. skall lagen också gälla telekommunikation mellan nät, som inte är allmänna telenät, och allmänna telenät, om de separata näten har anslutits till det allmänna telenätet som en del av det eller till en anslutning till det. Lagen skall också tillämpas på telekommunikation mel-

lan separata nät, om denna telekommunikation går via det allmänna telenätet. Således omfattas användarens kommunikation av skyddet för konfidentiellt meddelande, oberoende av om kommunikationen sker från en anslutning i ett separat nät eller från en anslutning som är direkt ansluten till det allmänna telenätet, förutsatt att telekommunikationen i något skede går via det allmänna telenätet. I egenskap av ett företag som bedriver allmän televerksamhet omfattar ett teleföretags skyldigheter enligt denna lag endast företagets telenät och teletjänster. Således är det inte teleföretagets skyldighet enligt lag att sörja för dataskyddet i ett separat nät. Om anslutning av separata nät till det allmänna telenätet bestäms i 12 § 1 mom. telemarknadslagen. Däremot skall televerksamhet i slutna separata nät och likaså telekommunikation i sådana stå utanför tillämpningsområdet. Enligt förslaget är denna princip inte beroende av om det separata nätet är fysiskt separat från det allmänna telenätet eller om det har upprättats genom att det allmänna telenätets egenskaper har utnyttjats (virtuellt separat nät).

Det är inte motiverat att begränsa hemligheten i fråga om förtroliga meddelanden, som är en grundläggande rättighet enligt 8 § 2 mom. regeringsformen, så att den endast gäller vissa nät. Sådan telekommunikation som användarna bedriver skall således vara konfidentiell enligt lagens 2 och 4 § i alla nät, t.ex. vid kommunikation som sker inom ett separat nät.

Enligt paragrafens 4 mom. skall lagen inte tillämpas på televisions- och radioverksamhet. Om teletjänster enligt telemarknadslagen emellertid tillhandahålls i ett distributionsnät som är avsett för distribution av televisions- och radioprogram, skall lagen tillämpas på denna verksamhet. Till detta hör t.ex. sådan verksamhet som går ut på att användaren via ett telenät som används för distribution av radio- och televisionsprogram (t.ex. kabelsändningsnät) kan beställa bildupptagningar (video på beställning). Enligt förslaget skall verksamhet som omfattar distribution av program via Internet inte betraktas som radio- och televisionsverksamhet.

Lagens tillämpningsområde motsvarar tillämpningsområdet för direktivet om datasekretess vid telekommunikation, som fastställs i artikel 3.1 i direktivet.

3 §. *Definitioner.* I paragrafens 1 punkt hänvisas till begrepp som definieras i tele-

marknadslagen. Enligt nämnda punkt är televerksamhet byggande och upprätthållande av telenät samt styrning av telekommunikation i dem i enlighet med 4 § 1 punkten telemarknadslagen. Enligt 4 § 2 punkten telemarknadslagen är allmän televerksamhet televerksamhet i vilken prestationer som hör till televerksamhet tillhandahålls för allmän användning. En återförsäljare av prestationer som hör till televerksamhet är inte ett teleföretag. Enligt 4 § 8 punkten telemarknadslagen är telekommunikation verksamhet som användarna utövar för att sända och ta emot meddelanden mellan teleterminalutrustningar i telenätet. Med telenät avses enligt 4 § 3 punkten telemarknadslagen överförings-system som gör det möjligt att överföra meddelanden mellan bestämda anslutningspunkter via ledning, via radio, optiskt eller på något annat elektromagnetiskt sätt. Med teletjänst avses enligt 4 § 6 punkten telemarknadslagen tjänst vars tillhandahållande helt eller delvis består av överföring av meddelanden eller routing i telenätet. Enligt 4 § 9 punkten telemarknadslagen är anslutning det gränssnitt i telenätet där användaren kommer in i det allmänna telenätet och i vilken bestäms de tekniska gränssnitts-specifikationerna (anslutningspunkt), och i tillämpliga delar det rättsliga förhållandet mellan teleföretaget och användaren.

Enligt paragrafens 2 punkt är begreppet personuppgift detsamma som i den föreslagna personuppgiftslagen. Begreppet personuppgift tolkas i enlighet med praxis vid tillämpningen av nämnda lag.

Enligt paragrafens 3 punkt avses med teleföretag en fysisk eller juridisk person som för allmänt bruk tillhandahåller i telemarknadslagen avsedda prestationer som personen i fråga själv producerar och som hör till televerksamheten.

Med dataskydd avses enligt paragrafens 4 punkt i allmänhet sådana administrativa och tekniska åtgärder som hör till teleföretagets skyldigheter och som syftar till att säkerställa telekommunikationens konfidentiella läge, integritet och tillgänglighet. Med telekommunikationens konfidentiella läge avses i detta sammanhang att andra än de telekommunicerande parterna inte har möjlighet att orätmätigt komma åt att höra, avlyssna, lagra eller på något annat sätt fånga upp eller övervaka det telemeddelande som förmedlas. Med telekommunikationens integritet avses att det meddelande som förmedlas

inte förändras under förmedlingen. I enlighet härmed är uppgifterna tillförlitliga, riktiga och i realtid och har inte förändrats eller utplånats till följd av något fel i utrustningen eller programmen, en naturtilldragelse eller orättmätig verksamhet. Med telekommunikationens tillgänglighet avses att de tjänster och system och den utrustning som används vid telekommunikation fungerar och vid behov är tillgängliga för den som behöver dem. Med administrativa åtgärder avses t.ex. teleföretagets åtgärder för att säkerställa att personalen är tillräckligt kompetent och kan ansvara för de uppgifter som hänför sig till dataskyddet. Med tekniska åtgärder avses att telenäten och teletjänsterna förses med sådan teknisk utrustning och sådana tekniska faciliteter som främjar en trygg telekommunikation.

Enligt paragrafens 5 punkt kan en abonnent vara antingen en fysisk eller en juridisk person. Det avtal som avses i bestämmelsen är vanligen ett anslutningsavtal, om vilket föreskrivs särskilt i telemarknadslagen och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den, men det kan också ha uppkommit på något annat sätt. En användare av teletjänster betraktas som abonnent hos teleföretaget t.ex. också då han, utan att ha ingått något uttryckligt avtal, med sin teleterminalutrustning väljer teleföretagets nummerkod för att använda teleföretagets fjärrteletjänster.

Den som ringer från en telefonautomat är inte abonnent, utan då är det det företag som upprätthåller telefonautomaten och som har ingått ett anslutningsavtal med teleföretaget som är abonnent. Den som ringer från en telefonautomat betalar inte någon teleräkning till teleföretaget för användningen av anslutningen, utan teleräkningen betalas av det företag som upprätthåller telefonautomaten. Den som ringer från en telefonautomat betalar, då han ringer, för användningen av företagets teleterminalutrustning till det företag som upprätthåller telefonautomaten.

Som abonnent betraktas också den på vilken den fysiska eller juridiska persons rättigheter som har ingått avtal om tillhandahållande av teletjänster har överförts enligt villkoren i avtalet. Teleföretaget kan inte anses vara skyldigt att i enskilda fall reda ut om abonnentens rättigheter eventuellt har överförts. Teleföretaget kan alltid utgå från att abonnenten är den som har ingått avtal med teleföretaget om tillhandahållande av teletjänster, om han inte skriftligen har meddelat

teleföretaget något annat. I sådana fall då abonnentens rättigheter har överförts kan teleföretaget, som bevis på överföringen, förutsätta ett skriftligt meddelande om överföringen av den vars rättigheter har överförts.

Om abonnenten har gett någon annan rätt att inneha anslutningen, betraktas den senare som abonnent enligt bestämmelsen, om han är skyldig att betala teleräkningen för de teletjänster som har använts från anslutningen och ett ovan nämnt skriftligt meddelande har tillställts teleföretaget. Skyldigheten kan basera sig på ett avtal mellan den som har ingått det egentliga anslutningsavtalet och ifrågavarande person. I sådana fall kan den som har ingått det egentliga anslutningsavtalet således inte utnyttja de fördelar och rättigheter som tillkommer abonnenten enligt lag. Den som t.ex. har hyrt en telefonanslutning av någon annan får utnyttja de rättigheter som tillkommer abonnenten i den ursprungliga abonnentens ställe.

Om en arbetstagare på sin arbetsplats använder arbetsgivarens anslutning, är det arbetsgivaren som är abonnent. Om anslutningen emellertid finns hemma hos arbetstagaren eller annars innehas av honom och han är skyldig att betala teleavgifterna för den antingen till teleföretaget eller arbetsgivaren, skall de bestämmelser som gäller abonnenter tillämpas på honom, även om anslutningsavtalet har ingåtts i arbetsgivarens namn, förutsatt att ett ovan nämnt skriftligt meddelande har tillställts teleföretaget. I en familj är abonnenten i regel den i vars namn anslutningsavtalet har ingåtts och de övriga familjemedlemmarna är användare. Om de bestämmelser som gäller abonnenter med stöd av vad som anförts ovan skulle tillämpas på flera än en person, skulle dessa kunna utnyttja sina rättigheter endast gemensamt. Definitionen motsvarar definitionen av abonnent i artikel 2 punkt a i direktivet om datasekretess vid telekommunikation, anpassat till finländska förhållanden.

Enligt paragrafens 6 punkt är användaren alltid en fysisk person. Användaren kan också vara abonnent, men det är inte nödvändigt. Användaren är den som faktiskt utövar telekommunikation. Syftet med användningen av telekommunikation inverkar inte på användarens ställning. Begreppet användare enligt lagförslaget har samma innehåll som begreppet användare enligt artikel 2 punkt b i direktivet om datasekretess vid telekommu-

nikation.

I paragrafens 7 punkt definieras begreppet identifieringsuppgift. Begreppet motsvarar begreppet identifieringsuppgift i telemarknadslagen, men där definieras det inte närmare. En identifieringsuppgift är t.ex. abonnentens eller användarens anslutningsnummer eller annan kod. Också andra uppgifter som uppkommer eller lagras vid uppkoppling kan vara identifieringsuppgifter. Således är t.ex. starttidpunkten för ett samtal eller något annat telemeddelande också en identifieringsuppgift. Uppgifter om från vilket land eller från vilken basstations område mobil kommunikation har utövats är också identifieringsuppgifter.

Begreppet behandling av identifieringsuppgifter motsvarar enligt paragrafens 8 punkt i tillämpliga delar begreppet behandling av uppgifter i den föreslagna personuppgiftslagen.

Med teleräkning avses enligt paragrafens 9 punkt en räkning som teleföretaget för egen räkning eller för tredje part driver in hos abonnenten för teleföretagets teletjänster. Räkningen kan också innehålla poster för t.ex. olika värdeförädlade tjänster eller t.ex. hyra för utrustning. En räkning för sammankoppling av telenät eller teleföretagens andra inbördes tjänster, där teleföretaget inte i egenskap av användare är betalare, är däremot inte en teleräkning.

Enligt paragrafens 10 punkt är presentation av anropande nummer t.ex. i ett telefonnät en facilitet, där telefonen hos den som tar emot ett samtal visar från vilket telefonnummer samtalet kommer. Presentationen kan vara en facilitet som ingår i telenätet eller i teletjänsten. T.ex. ett teleföretag som tillhandahåller telefontjänster kan erbjuda användarna en facilitet som går ut på att den anropande abonnenten kan identifieras med hjälp av en facilitet i den mottagande terminalutrustningen eller en särskild anordning som kopplas till telefonen. Allmänt tillhandahålls också som en perifer facilitet till en telefonsvarare i en telefoncentral en facilitet som för användaren visar identifieringsuppgifterna för de anslutningar som den som beställt tjänsten inte har tagit emot. De bestämmelser som gäller presentation av anropande nummer skall tillämpas på faciliteten i fråga oberoende av det tekniska genomförandet av den.

Presentation av uppkopplat nummer enligt paragrafens 11 punkt är en facilitet som gör det möjligt för användaren att identifiera till vilken anslutning eller tjänst teleförbindelsen styrs t.ex. efter vidarekoppling. Användaren får då vetskap om numret till eller koden för den anslutning till vilken anropet kopplas från den anslutning som användaren tog kontakt med.

Till begreppet abonnentkatalog hör enligt paragrafens 12 punkt att katalogen är allmänt tillgänglig. Begreppet omfattar således t.ex. en telefonkatalog, som distribueras till alla abonnenter av telefontjänster, eller en förteckning över e-postadresser på Internet. Med abonnentkatalog avses inte kataloger som är avsedda för privat bruk. På dem skall dock de allmänna bestämmelserna om integritetsskydd vid behandling av personuppgifter tillämpas. En abonnentkatalog kan innehålla telefonnummer, e-postadresser och andra motsvarande personuppgifter om abonnenterna och användarna. Abonnentkatalogen kan vara en tryckt eller elektronisk katalog eller annan adresslista. Abonnentkatalogen är således också en databas, ur vilken uppgifter lämnas ut vid allmän nummerrupplysning, på samma sätt som en elektronisk adresslista där användaren själv kan söka kataloguppgifter. Av en abonnentkatalog förutsätts att den innehåller uppgifter som hänför sig till identifieringen av abonnenterna eller användarna och att uppgifterna har inhämtats och upprätthålls för att publiceras av den som bedriver katalogverksamheten. Sålunda är t.ex. ett teleföretags eller något annat företags kundregister, som innehåller personuppgifter, inte en abonnentkatalog. T.ex. en e-postadresslista på Internet, som består av de adresser som adressinnehavarna själva har skickat in till adresslistan och som den passiva upprätthållaren av adresslistan, som tillhandahåller möjligheten att skicka in en adress, inte på avtalsväg eller annars har begärt eller aktivt inhämtat, är inte heller en abonnentkatalog. På ovan nämnda förteckningar, som inte omfattas av denna lags tillämpningsområde, skall dock den allmänna lag som gäller personuppgifter tillämpas.

Med ministerium avses enligt paragrafens 13 punkt trafikministeriet, till vars verksamhetsområde teleärendena hör enligt reglementet för statsrådet (1522/1995).

2 kap. Dataskydd inom televerksamhet

4 §. *Teleheimlighet vid telekommunikation.* Enligt paragrafens 1 mom. är telekommunikation konfidentiell på det sätt som avses i 8 § 2 mom. regeringsformen. Med detta avses att andra än de telekommunicerande parterna inte obehörigen får komma åt att höra, avlyssna, lagra eller på något annat sätt fånga upp eller övervaka det teledokument som förmedlas. Bestämmelsen i paragrafens 1 mom. skall tillämpas inte bara på taltelefoni i telefonnät och mobilnät utan också på nya telekommunikationstjänster. T.ex. e-post skall vara konfidentiell telekommunikation under förmedlingen, men också då den har lagrats i en server som har kopplats till ett allmänt telenät. Då frågan om konfidentiell telekommunikation bedöms är avsändarens syfte med meddelandet den centrala faktorn. Om avsändaren inte har avsett att meddelandet skall mottas av allmänheten, antas det vara konfidentiellt. Antalet mottagare är i och för sig inte en sådan faktor som inverkar på teleheimligheten. Ett meddelande med samma innehåll kan skickas med e-post till tiotals eller hundratals mottagare utan att dock vara avsett för allmän kännedom. Som teledokument som är avsedda att mottas av allmänheten kan betraktas t.ex. bandupptagningar, som tillhandahålls inom telefoni-tjänster och marknadsförs till allmänheten, eller Internets hemsidor, som var och en fritt har tillträde till. Också bildupptagningar som tillhandahålls på beställning eller tjänster av programtyp är avsedda att mottas av allmänheten. Likaså är material som skickas till Internets diskussionsgrupper avsedda att mottas av allmänheten, eftersom användaren då förstår att meddelandet är tillgängligt för en stor och heterogen användargrupp. Däremot är t.ex. konferensamtal, videokonferenser och irc-dialoger mellan två personer på Internet konfidentiella, om deltagandet i kommunikationen har begränsats. Kommunikation över chatlinjer och allmänna irc-kanaler eller med andra öppna kommunikationsformer är inte sådan konfidentiell kommunikation som avses i lagförslaget.

Artikel 5.2 i direktivet om datasekretess vid telekommunikation tillåter laglig inspektion av kommunikation i samband med bedrivande av normal affärsverksamhet för att tillhandahålla bevis om en affärstransaktion eller annan affärskommunikation. Denna

punkt i direktivet genomförs enligt gälland praxis genom att 8 § regeringsformen tolkas så att egen kommunikation får bandas.

Paragrafens 2 mom. skyddar konfidentiella teledokument enligt 1 mom., om meddelandet har kommit till någon annans än den avsedda mottagarens kännedom. I momentet avses således sådana situationer då någon annan än den avsedda mottagaren har fått ett konfidentiellt teledokument, men detta inte har skett genom en sådan funktion där han aktivt skulle ha handlat i syfte att skaffa uppgifter om meddelandet eller innehållet i det. Momentet gäller situationer då någon av misstag eller vid sidan av verksamhet i annat syfte får kännedom om ett konfidentiellt teledokument eller dess innehåll. Då uppkommer tystnadsplikt för den som har fått uppgift om meddelandet eller dess innehåll i detta avseende på det sätt som bestäms i momentet. Bestämmelser om sådana situationer då någon obehörigen och avsiktligt skaffar uppgifter om ett konfidentiellt teledokument eller dess innehåll finns i 38 kap. 3 och 4 § strafflagen, som gäller kränkning av kommunikationsheimlighet.

Det föreslagna 2 mom. är en allmän bestämmelse om konfidentiell telekommunikation oberoende av den teknik med vilken kommunikationen utövas. Radiovågorna sprider ut ett teledokument överallt, också annanstans än till den avsedda mottagaren, även om telekommunikationen i och för sig har alldeles rätt adress. Radiosändningar i det analoga NMT-mobilnätet, dvs. uppringda samtal, kan avlyssnas med allmänt tillgängliga anordningar, s.k. skannrar. I det digitala GSM-nätet är radorutten dold. I 7 § radiolagen (517/1988) finns en särskild bestämmelse om mottagande av radiosändningar och om innehav av skyddssystem för radiosändningar.

Ett konfidentiellt teledokument enligt paragrafens 2 mom. kan hamna hos någon annan än den avsedda mottagaren bl.a. på grund av felaktig adress eller felaktig routing. De tekniker och tjänster som finns tillgängliga för telekommunikation möjliggör att telekommunikationen lätt styrs till någon annan än den avsedda mottagaren redan till följd av lite slarv eller ett litet fel. T.ex. den som ringer ett samtal, som till följd av ett felaktigt nummerval kopplas till en mobiltelefons svarartjänst, uppfattar inte nödvändigtvis av det meddelande som hörs i svaret vems svarare det är fråga om. Då kan

den som ringer upp av misstag lämna ett meddelande i någon annans än den avsedda mottagarens svarare. Likaså kan redan ett litet fel då en e-postadress skrivs leda till att meddelandet hamnar hos någon annan än den avsedda mottagaren.

Det föreslagna 2 mom. skall också gälla sådana situationer då någon annan än en i lagens 7 § avsedd person som har tystnadsplikt, såsom arbetsgivare, den som underhåller en telefonväxel och anställda vid en läroinrättning eller skola, vid sidan av sin ordinarie verksamhet får kännedom om andras konfidentiella meddelanden, utan att han har haft för avsikt att obehörigen skaffa uppgifter om andras konfidentiella teledelanden.

Enligt 2 mom. får någon annan än den avsedda mottagaren inte obehörigen lämna uppgifter om innehållet i ett meddelande. Härvid kan den som inte är den avsedda mottagaren emellertid röja att meddelandet existerar, vilket gör det möjligt att styra meddelandet till den avsedda mottagaren, t.ex. då det är fråga om ett meddelande som skickats under fel adress. Enligt bestämmelsen får någon annan än den avsedda mottagaren inte heller obehörigen utnyttja uppgifter om innehållet i meddelandet eller om dess existens. Momentet gäller endast sådana fall då någon annan än den avsedda mottagaren obehörigen vidtar sådana åtgärder som avses i momentet. Om den avsedda mottagaren ger sitt samtycke till att t.ex. hans e-post får läsas, sker detta således inte längre obehörigen på det sätt som avses i momentet.

Arbetslagarna använder allmänt e-post också för annan kommunikation än kommunikation i samband med arbetsuppgifterna. Om arbetsgivaren t.ex. på grundval av ett avtal eller av någon annan orsak har rätt att läsa arbetslagarnas e-postmeddelanden, är det skäl att trygga arbetslagarnas integritetsskydd när det gäller konfidentiella e-postmeddelanden av privat natur. Om arbetsgivaren i ett ovan nämnt fall läser arbetslagarens e-postmeddelanden och får kännedom också om andra konfidentiella meddelanden än sådana som hänför sig till arbetet, får han inte enligt det föreslagna 2 mom. lämna uppgifter om deras innehåll eller utnyttja uppgifter om deras innehåll eller deras existens.

Genom paragrafen bringas lagstiftningen i Finland i överensstämmelse med kraven i artikel 5.1 i direktivet om datasekretess vid

telekommunikation.

5 §. *Skydd vid telekommunikation.* Med skydd enligt paragrafen avses bl.a. användning av kryptografiska produkter och tjänster för att skydda telekommunikationen. Med stöd av bestämmelsen kan var och en utnyttja denna sin rättighet inom ramen för tillgängliga tekniska metoder för detta ändamål. I bestämmelsen är det fråga om användarens rätt att skydda sina teledelanden. Bestämmelser om teleföretagets skyldighet att garantera en viss datasäkerhetsnivå finns i 6 §. Enligt denna 5 § har teleföretaget således inte skyldighet att tillhandahålla skyddslösningar eller egna lokaliteter för att användas vid genomförande av användarnas eller abonnenternas skyddslösningar. Genom denna bestämmelse och tillsammans med den föreslagna 4 § bringas lagstiftningen i Finland i överensstämmelse med kraven i artikel 5.1 i direktivet om datasekretess vid telekommunikation.

Trots att ett teledelande har skickats som skyddat meddelande har myndigheterna rätt att få uppgifter om innehållet i telekommunikationen och dess identifieringsuppgifter i enlighet med bestämmelserna i tvångsmedelslagen. Lagförslaget påverkar inte dessa rättigheter.

Den gällande lagstiftningen i Finland hindrar inte att krypteringsprodukter används eller importeras. Den föreslagna bestämmelsen stärker rådande praxis och garanterar på lagnivå användarna och abonnenterna rätt att kryptera sina meddelanden. I vissa länder övervägs en begränsning av användningen av krypteringsprodukter och att de chiffernycklar som används vid krypteringen skall lagras så att de kan användas av myndigheterna. Avsikten är att på detta sätt bemöta de svårigheter som i synnerhet användningen av kraftfulla krypteringsprodukter medför för brottsundersökningen. Den kommersiella verksamheten kräver dock att teledelanden och i dagens läge i synnerhet e-post krypteras med tillräckligt effektiva algoritmer. Hittills har det i Finland ansetts att det inte är skäl att begränsa användningen av sådana kraftfulla krypteringsprodukter.

Ett dekodningssystem kan vara en anordning eller ett program, vars syfte är att bryta skyddet för ett meddelande som har genomförts på ett speciellt tekniskt sätt. Det kan t.ex. automatiskt prova olika lösenordskombinationer eller på algoritmer baserade siffer- och bokstavskombinationer som används

inom kryptografin. Då den riktiga kombinationen eller serien hittas ger systemet tillträde till teledokumentet i begriplig form. Enligt 25 § telemarknadslagen är det straffbart att orättmätigt inneha och använda dekodningssystem och likaså att vidta vissa andra åtgärder. Med stöd av 25 § telemarknadslagen kan Teleförvaltningscentralen bevilja tillstånd till användning av dekodningssystem. Förbudet i den nämnda paragrafen gäller såväl åtgärder som vidtas vid privat bruk som åtgärder för kommersiella syften. I 39 § telemarknadslagen bestäms att av Teleförvaltningscentralen förordnade kontrollörer har rätt att ta dekodningssystem som strider mot 25 § för undersökning och förbjuda att systemet saluförs eller överläts vidare. I 45 § telemarknadslagen finns bestämmelser om följderna av brott mot de bestämmelser som gäller dekodningssystem. I det föreslagna 2 mom. finns en hänvisning till dessa bestämmelser i telemarknadslagen.

6 §. *Teleföretagets skyldigheter.* Med stöd av 1 mom. skall teleföretaget sörja för datasäkerheten inom sin televerksamhet. Teleföretaget skall vidta nödvändiga åtgärder, vid behov i samråd med andra teleföretag. Säkerhetsnivån skall vara tillräcklig med beaktande av den tekniska utvecklingen, men uppnåendet av denna säkerhetsnivå får inte åsamka teleföretagen oskäligen kostnader med tanke på deras verksamhet. Samarbete är nödvändigt i synnerhet om telenäten och teletjänsterna har sammankopplats på det sätt som avses i 10 § telemarknadslagen. Samarbete mellan teleföretagen är nödvändigt också då t.ex. en Internetleverantörs tjänster används via något annat företags teletjänst eller telenät.

Teleföretagets informationsskyldighet enligt paragrafens 2 mom. gäller bl.a. särskilda, betydande datasäkerhetsluckor i de öppna datanäten på grund av vilka det är nästan omöjligt att med tekniska metoder få kommunikationen i dem fullständigt säker. Teleföretaget kan ordna informationsverksamheten vid sidan av sin normala verksamhet, såsom med ett meddelande i samband med räkningen, ett meddelande i telefonkatalogen eller på företagets hemsida eller på något annat motsvarande sätt. För att förbättra säkerheten borde således kryptografiska produkter användas. T.ex. kommunikationen via det analoga NMT-mobilnätet kan fångas upp med relativt enkla anordningar. Teleföretagets informationsverksamhet är av allmän

natur. När det gäller de kostnader som nämns i bestämmelsen avser informations-skyldigheten således inte uttryckliga skyddsprodukter eller listor med priser på sådana i mark. Information om dem kan inte anses skäligen, eftersom teleföretaget inte nödvändigtvis tillhandahåller sådana skyddsprodukter. Informationsskyldigheten gäller teleföretagets egna teletjänster.

Trafikministeriet skall besluta enligt 3 mom. hur den tekniska utvecklingen skall beaktas. Närmare bestämmelser skall ges om vad som är tillräckligt när det gäller telekommunikationens konfidentiella läge, integritet och tillgänglighet, dvs. om säkerhetsnivån inom telekommunikation. Det är inte ändamålsenligt att på lagnivå utfärda närmare bestämmelser om detta, eftersom åtgärderna i syfte att säkerställa säkerhetsnivån är mycket tekniska och nivån på dem och kostnaderna för dem förändras snabbt i takt med den ständigt pågående tekniska utvecklingen.

Genom denna paragraf bringas lagstiftningen i Finland i överensstämmelse med kraven i artikel 4 i direktivet om datasekretess vid telekommunikation.

7 §. *Tystnadsplikt.* Paragrafen ersätter 50 § 1-4 mom. telemarknadslagen. Den grupp som omfattas av särskild tystnadsplikt skall utvidgas från att ha omfattat dem som är anställda hos ett teleföretag eller en teleentreprenör som omfattas av telemarknadslagens tillämpningsområde till de anställda vid alla teleföretag. Den särskilda tystnadsplikten skall således gälla också dem som är eller har varit anställda hos ett teleföretag som bedriver sådan allmän televerksamhet som inte har omfattats av telemarknadslagens tillämpningsområde.

Utan hinder av tystnadsplikten skall ett teleföretag ha de skyldigheter som avses i lagförslagets 3 kap.

Den som bryter mot denna särskilda tystnadsplikt skall dömas till straff för sekretessbrott eller sekretessförseelse enligt 38 kap. 1 och 2 § strafflagen, om inte strängare straff bestäms i någon annan lag.

8 §. *Beredskap för undantagsförhållanden.* Enligt 1 mom. har teleföretagen motsvarande skyldighet att ha beredskap att sköta televerksamheten under undantagsförhållanden som de har med stöd av 8 § telemarknadslagen.

Paragrafens 2 mom. motsvarar 8 § 3 mom. telemarknadslagen. Med stöd av momentet har ett teleföretag möjlighet att av statens

medel få ersättning för åtgärder som de uppgifter som följer av 1 mom. förutsätter, om åtgärderna klart avviker från teleföretagets sedvanliga verksamhet och medför väsentliga merkostnader och den som beställer åtgärden inte betalar de kostnader som åtgärden åsamkar teleföretaget.

Med stöd av paragrafens 3 mom. skall trafikministeriet besluta närmare om vad teleföretagen skall beakta i samband med beredskapen för undantagsförhållanden.

3 kap. Behandling av identifieringsuppgifter

9 §. *Utplåning och ändring av identifieringsuppgifter.* I paragrafen ingår huvudregeln för behandlingen av identifieringsuppgifter. Teleföretaget skall utplåna dem genast efter det att teleförbindelsen har brutits eller ändra dem så att de telekommunicerande parterna inte kan identifieras. Avidentifiering kunde innebära att uppgifterna delas upp så att de telekommunicerande parterna inte kan identifieras utan samkörning av de separat lagrade uppgifterna. Undantagen från denna huvudregel finns i 10 och 11 §. Efter den tid som nämns i dessa paragrafer kan utplåningen och avidentifieringen av uppgifterna anpassas till den normala affärsverksamheten och ske då en ny faktureringsperiod börjar.

Med teleförbindelse avses i denna paragraf den förbindelse som användaren har önskat ta som en teletjänst. En teleförbindelse som för användaren ser ut som en enda teletjänst kan bestå av flera på varandra följande uppkopplingar och i bestämmelsen avses med teleförbindelse den helhet som dessa uppkopplingar bildar. T.ex. vid s.k. callback-tjänster måste teleföretaget spara identifieringsuppgifterna efter det att teleförbindelsen har brutits så att det kan förena samtalen mellan den part som önskar det och mottagaren. Också i vissa teletjänster, t.ex. väckning eller kökoppling, kan teleföretaget bli tvunget att lagra identifieringsuppgifterna så att det kan genomföra den särskilda tjänst som användaren enligt en klar viljeytring önskar i sin helhet. Detta innebär dock inte att identifieringsuppgifterna för ett samtal till en upptagen anslutning får lagras.

Skyldigheten att utplåna identifieringsuppgifterna leder till att teleföretagen inte kan bygga upp och utnyttja sådana användarprofiler som t.ex. beskriver sådana personers vanor som använder tjänsten video på be-

ställning eller Internettjänster. Sådana uppgifter om användarens verksamhet som lagras då s.k. cookie-teknik används omfattas inte av lagen, eftersom uppgifterna i fråga lagras i en webbläsare som finns i användarens utrustning och i en server hos det företag som upprätthåller webbsidorna. Behandlingen av dessa uppgifter skall bedömas i enlighet med den allmänna lagstiftningen om personuppgifter. Vid marknadsföringen av egna teletjänster kan teleföretaget använda uppgifterna under de förutsättningar som nämns i 11 §.

Genom bestämmelsen bringas lagstiftningen i Finland i överensstämmelse med kraven i artikel 6.1 i direktivet om datasekretess vid telekommunikation.

10 §. *Behandling av identifieringsuppgifter för fakturering.* För faktureringen av abonnenter och andra teleföretag får teleföretaget behandla de identifieringsuppgifter som nämns i 1 mom. och som behövs för att avgifterna för olika teletjänster skall kunna bestämmas och räkningarna drivas in. Förteckningen baserar sig på förteckningen över identifieringsuppgifter i bilagan till direktivet om datasekretess vid telekommunikation. Sådana andra uppgifter än identifieringsuppgifter som nämns i bilagan till direktivet får behandlas i enlighet med den allmänna lagstiftningen om personuppgifter. Till dessa uppgifter som får behandlas i samband med faktureringen hör bl.a. adress, det totala antalet enheter som skall debiteras och andra uppgifter som behövs för bestämmande av en avgift, såsom uppgifter om förskotts- och avbetalning. Utöver de uppgifter som nämns i 4 punkten kan de andra uppgifter som behövs för bestämmande av avgift omfatta t.ex. uppgifter om basstationerna för ett mobilt meddelande.

Enligt paragrafens 2 mom. får de uppgifter som avses i paragrafen och som hänför sig till en enskild teleräkning behandlas under en tid av tre år från det att teleräkningen har betalats i sin helhet. Om räkningen betalas endast delvis, får teleföretaget fortfarande behandla de uppgifter som gäller räkningen. Enligt bestämmelsen får teleföretaget inte behandla identifieringsuppgifterna, om räkningen inte längre kan drivas in t.ex. för att den har preskriberats, om inte annat bestäms någon annanstans i lagstiftningen. För närvarande skall teleföretaget spara identifieringsuppgifterna i minst två månader efter den dag då räkningen skall betalas, men någon

gräns för hur länge de får sparas har inte uppställts. Enligt 27 § personregisterlagen och artikel 6.2 i direktivet om datasekretess vid telekommunikation är en ovillkorlig gräns för hur länge uppgifterna får sparas sista dagen i den tidsperiod under vilken räkningen kan drivas in eller besvär över den lagligen anföras. Enligt den praxis som gäller i Finland kan detta innebära t.o.m. tio år. En så lång tid som allmän regel, även om den inte skulle tillämpas i verkligheten, äventyrar abonnentens och användarens datasekretess eller berättigade intressen.

Enligt paragrafens 2 mom. skall bestämmelser om teleföretagets skyldighet att spara identifieringsuppgifterna utfärdas genom förordning. För närvarande är teleföretaget enligt 1 § trafikministeriets beslut om utlämning och registrering av identifieringsuppgifter i televerksamheten (469/1997) skyldigt att spara de uppgifter som avses i 9 § 3 mom. telemarknadsförordningen två månader från och med förfalldagen för tele-räkningen, dock så att uppgifterna, om det uppstår oenighet om räkningen, skall sparas tills enighet har uppnåtts eller saken är avgjord och har vunnit laga kraft.

Genom bestämmelsen bringas lagstiftningen i Finland i överensstämmelse med kraven i artikel 6.2 i direktivet om datasekretess vid telekommunikation.

11 §. *Behandling av identifieringsuppgifter vid marknadsföring av teletjänster.* Om abonnenten har gett tillstånd till det får teleföretaget behandla identifieringsuppgifter under en tid av tre år också vid marknadsföringen av sina teletjänster eller andra tjänster som direkt ansluter till dem och som t.ex. kan bestå av värdeförädlade tjänster som direkt hänför sig till teleföretagets och som teleföretaget alltid tillhandahåller tillsammans med sina teletjänster. Abonnenten skall anses ha gett sitt samtycke till marknadsföringen, om han uttryckligen väljer en s.k. öppen teletjänst genom att använda teleföretagets kod.

De uppgifter som avses i paragrafen får användas endast för marknadsföring av de teletjänster i samband med vilka de har uppkommit. Såvida är omfattningen av användningen av en abonnents identifieringsuppgifter vid marknadsföringen inte beroende av omfattningen av teleföretagets utbud på teletjänster. Teleföretaget kan t.ex. inte använda identifieringsuppgifterna för lokalsamtal för marknadsföring av utrikessamtal,

oberoende av om företaget självt eller något annat teleföretag tillhandahåller dessa utrikessamtal. Härigenom garanteras jämlika konkurrensförhållanden vid marknadsföringen och omfattningen av användningen av abonnentens identifieringsuppgifter är lättare att förutsäga. Utnyttjande av en specificering per teleföretag som baserar sig på identifieringsuppgifterna för de tjänster som en abonnent har använt skall betraktas som behandling av identifieringsuppgifter. Det är fråga om sådant utnyttjande bl.a. om det debiterande teleföretaget i marknadsföringen använder en specificering av utrikessamtal per teleföretag som framgår av teleräkningen. Teleföretaget får inte heller lämna ut identifieringsuppgifterna till tredje part, då det endast har fått tillstånd att använda dem i sin egen marknadsföring. Utan hinder av bestämmelsen kan teleföretaget använda t.ex. sitt kundregister vid sin marknadsföring i enlighet med den allmänna lagstiftningen om personuppgifter.

Genom bestämmelsen bringas lagstiftningen i Finland i överensstämmelse med kraven i artikel 6.3 i direktivet om datasekretess vid telekommunikation.

12 §. *Behandling av identifieringsuppgifter vid teleföretag.* Enligt paragrafens 1 mom. skall teleföretaget ha rätt att behandla och till ett annat teleföretag lämna ut identifieringsuppgifter i vissa fall under en tid av tre år. Bestämmelsen är nödvändig för att den allmänna säkerheten inom televerksamheten och en fungerande televerksamhet skall kunna garanteras. Teletjänsterna överförs i olika teleföretags nät och uppföljning och utlämnande av fakturerings- och feluppgifter är en praktisk förutsättning för att teletjänster skall kunna tillhandahållas. Olika slag av missbruk genom utnyttjande av teletjänster, framför allt mobiltjänster, har ökat. Behandlingen av de identifieringsuppgifter som hänför sig till sådana enskilda fall av missbruk och utlämnandet av uppgifterna till andra teleföretag förebygger effektivt sådant missbruk där bl.a. möjligheten att byta teletjänstproducent utnyttjas.

I paragrafens 2 mom. begränsas den grupp personer som får behandla identifieringsuppgifter. Med av teleföretaget bemyndigade personer avses bl.a. anställda vid en indrivningsbyrå eller en advokat som sköter indrivningen av en teleräkning. Enligt paragrafens 3 mom. skall det som annars bestäms om identifieringsuppgifter tillämpas på dessa

personer.

De som har rätt att behandla identifieringsuppgifter skall få göra det endast i vissa uppgifter som nämns i bestämmelsen och för vilkas skötsel detta är nödvändigt. Behandlingen får inte ske i större omfattning än vad som behövs för utförande av de nämnda uppgifterna. Eftersom användningen av identifieringsuppgifter för marknadsföring av teleföretagets egna tjänster enligt 12 § är tillåten endast med abonnentens samtycke, kan identifieringsuppgifterna om sådana abonnenter som inte har gett sitt samtycke inte behandlas i sådan marknadsföring av teleföretagets tjänster som avses i paragrafen.

Enligt paragrafens 4 mom. skall bestämmelser om behandlingen av identifieringsuppgifter vid tillhandahållande av certifieringstjänster utfärdas genom förordning. Tills vidare tillhandahålls inga certifieringstjänster, men i samband med att sådana tillhandahålls överförs identifieringsuppgifter och därför är det skäl att närmare bestämmelser om detta utfärdas.

Genom bestämmelsen bringas lagstiftningen i Finland i överensstämmelse med kraven i artikel 6.4 i direktivet om datasekretess vid telekommunikation med beaktande av artikel 14.1.

13 §. *Specifisering av teleförbindelser.* Med den abonnent som nämns i paragrafens bestämmelser avses i enlighet med definitionen i lagens 3 § 5 punkt utöver den som med teleföretaget har ingått avtal om leverans av teletjänster en fysisk eller juridisk person som är skyldig att helt eller delvis betala den teleräkning som gäller den anslutning som han innehar. Enligt bestämmelsen kan en specifisering av teleförbindelserna, i den mån en sådan kan ges, utöver nummer innehålla också andra identifieringsuppgifter enligt 3 § 7 punkten, såsom tidpunkten för uppkopplingen och dess varaktighet. Dessa uppgifter behövs för att oklarheter i räkningen skall kunna redas ut.

Huvudregeln enligt paragrafens 1 mom. är att teleförbindelserna inte specificeras per uppkoppling.

Med stöd av paragrafens 2 mom. skall en specifisering av teleförbindelserna ges endast på begäran. En begäran enligt momentet kan gälla en viss räkning eller vara permanent och den kan gälla antingen den gångna eller kommande faktureringsperioden. I den specifisering som avses i bestämmelsen

får anslutningarnas tre sista siffror inte anges.

I paragrafens 3 mom. finns bestämmelser om de fall då abonnenten kan få en fullständigt specificerad teleräkning. Momentets 1 och 2 punkt skall gälla alla abonnenter, men 3 punkten endast fysiska personer. Momentets 1 punkt möjliggör en fullständig specifisering endast av nummer av en viss typ, inte av hela räkningen, om inte övriga bestämmelser ger rätt till det.

Enligt momentets 1 punkt har en abonnent rätt till en fullständigt specificerad teleräkning när det gäller sådana nummer där det i samband med teleräkningen för de uppkopplingar som tagits till dem utöver teleavgifter uppbärs också andra avgifter. Till dem hör t.ex. avgiftsbelagda servicenummer.

För det andra har en abonnent enligt 3 mom. 2 punkten rätt till en fullständig specifisering, om det belopp som debiteras med teleräkningen är mer än dubbelt så stort jämfört med räkningen för föregående motsvarande faktureringsperiod. En förutsättning är då att faktureringsperiodens längd inte har ändrats.

En abonnent har också för närvarande rätt att få de identifieringsuppgifter som avses i paragrafens 3 mom. 1 och 2 punkt. De bestämmelser som motsvarar förslaget finns i 9 § telemarknadsförordningen.

I andra undantagsfall än de som avses i 3 mom. 1 och 2 punkten har en abonnent rätt att få en fullständig specifisering av en teleräkning endast i begränsad utsträckning enligt momentets 3 punkt. För det första förutsätts att abonnenten är en fysisk person som skriftligen begär en specifisering. Begäran kan gälla antingen föregående eller kommande faktureringsperioder. Enligt förslaget kan en specifisering av teleförbindelserna inte ges i andra än sådana fall då specifiseringen begärs för att teleräkningens riktighet skall kunna säkerställas.

Enligt paragrafens 4 mom. kan ett teleföretag i alla de fall som nämns i 3 mom. ge en specifisering endast för den tid under vilken abonnenten har haft anslutningen i sin besittning. Teleföretaget får inte ge en specifisering, om det känner till att abonnenten inte har haft anslutningen i sin besittning hela faktureringsperioden. Teleföretaget har dock inte skyldighet att skaffa upplysningar om det faktiska innehavet av anslutningarna i enskilda fall, utan teleföretaget kan förutsetta ett skriftligt meddelande om att inneha-

vet av anslutningen har ändrats. Bestämmelsen hindrar dock inte att flera abonnenter tillsammans begär en specificering av tele-räkningen, om de tillsammans har haft anslutningen i sin besittning under hela faktureringsperioden, eller att var och en av de abonnenter som har haft anslutningen i sin besittning under en del av faktureringsperioden särskilt begär en specificering för den tid under vilken de har haft anslutningen i sin besittning.

Enligt paragrafens 5 mom. skall genom förordning utfärdas bestämmelser bl.a. om hur identifieringsuppgifter om e-postadresser som bygger på ord och bokstavskombinationer kan lämnas ut, om för dem debiteras t.ex. per uppkoppling eller på basis av överförd datamängd.

14 §. *Presentation av anropande nummer.* I paragrafens 1 mom. finns bestämmelser om de skyldigheter ett sådant teleföretag har som tillhandahåller presentation av anropande nummer. Skyldigheterna gäller endast telefonitjänster i fasta telefontät och mobilnät.

Sådan presentation av anropande nummer som avses i paragrafen kan genomföras per förbindelse antingen med hjälp av en för detta ändamål existerande nummerkod eller med en standardfacilitet i teleterminalutrustningen. Permanent kan en sådan facilitet stängas av i telefon- eller mobiltelefoncentralen. Bestämmelsen skall också gälla teleförförbindelser till utlandet.

En abonnent som tar emot en teleförförbindelse skall ha möjlighet att avvisa sådana teleförförbindelser som avses i 2 mom. Bestämmelsen skall också gälla förbindelser från utlandet. Bestämmelsen skall inte gälla uppkopplingar till en svarstjänst, eftersom abonnenten över huvud taget inte tar emot teleförförbindelsen i sin anslutning. Enligt momentet skall teleföretaget kostnadsfritt stänga av presentation av alla anropande nummer. Däremot kan teleföretaget ta ut avgift för de tjänster som avses i 2 mom. 2 punkten.

Utän hinder av bestämmelsen kan presentation av anropande nummer tillhandahållas också i andra telenät. Med stöd av paragrafens 3 mom. kan trafikministeriet vid behov besluta om ett teleföretags skyldighet att tillhandahålla sådana tjänster i andra än telefon- och mobilnät. En sådan föreskrift skall meddelas om sådana tjänster inte tillhandahålls kommersiellt och bl.a. möjligheter till anonym kommunikation enligt Europeiska

rådets datasekretessrekommendation inte över huvud taget existerar i någon allmänt tillgänglig kommunikationsform, t.ex. e-post.

Genom bestämmelsen bringas lagstiftningen i Finland i överensstämmelse med kraven i artikel 8.1-8.3 i direktivet om datasekretess vid telekommunikation.

15 §. *Presentation av uppkopplat nummer.* Paragrafen förutsätter att då t.ex. vidarekopplingstjänst används i ett telefontät skall den abonnent till vars telefon samtalet har kopplats kunna förhindra att hans identifieringsuppgifter visas för den som ringer upp. Bestämmelsen skall också gälla teleförförbindelser till utlandet. I direktivet har denna bestämmelse formulerats med tanke på sådana länder där ett enda stort teleföretag behärskar marknaden. Iakttagandet av den skyldighet som ingår i bestämmelsen förutsätter att den uppringande abonnentens teleföretag och den mottagande abonnentens teleföretag tillhandahåller tjänsten i fråga. Om det inte på förhand är möjligt att få vetskap om vilket teleföretag den uppringde använder, är den enda möjligheten att uppfylla skyldigheten enligt bestämmelsen att i centralerna göra inprogrammeringar per användare om de användare som önskar spärra presentationen av uppkopplat nummer och använda dem särskilt i samband med varje uppringning, vilket kan betraktas som oskäligt för teleföretagen med tanke på kostnaderna. I praktiken förutsätter iakttagandet av bestämmelsen i Finland att alla teleföretag tillhandahåller tjänsten i fråga. Den uppringande användarens teleföretag kan inte i praktiken veta om den mottagande abonnentens teleföretag tillhandahåller presentation av uppkopplat nummer, om inte alla teleföretag tillhandahåller denna tjänst. Uppfyllandet av skyldigheten enligt bestämmelsen på det sätt som bestämmelsen förutsätter kräver således ett inbördes avtal mellan teleföretagen om att tjänsten skall införas samtidigt. I och med direktivet torde faciliteten komma att ingå som en standardfacilitet i centralernas program, vilket stöder ett samtida införande av tjänsten. Bestämmelsen ålägger inte i och för sig teleföretagen att tillhandahålla presentation av uppkopplat nummer, utan skyldigheterna uppkommer om denna tjänst tillhandahålls.

Genom bestämmelsen bringas lagstiftningen i Finland i överensstämmelse med kraven i artikel 8.4 i direktivet om datasekretess inom telekommunikation.

16 §. *Automatisk omstyrning.* Paragrafen förutsätter att teleföretagen tillhandahåller användaren en möjlighet att upphäva t.ex. vidarekopplingar som andra har gjort till hans telefon. Teleföretaget kan tillhandahålla den möjlighet som avses i bestämmelsen på ett avgiftsfritt servicenummer. Bestämmelsen skall också gälla förbindelser från utlandet.

Genom bestämmelsen bringas lagstiftningen i Finland i överensstämmelse med kraven i artikel 10 i direktivet om datasekretess vid telekommunikation.

17 §. *Användning av presentationstjänster.* Enligt paragrafens 1 mom. skall de faciliteter som avses i 14 - 16 § kunna tas i bruk på ett enkelt sätt så som närmare bestäms genom förordning. Med ett enkelt sätt avses att användaren kan ta i bruk faciliteterna antingen genom en standardfacilitet i terminalutrustningen, med ett telefonsamtal eller e-post till teleföretaget eller genom att använda en enkel sifferkod eller på något annat härmed jämförbart sätt.

Genom förordning skall bestämmas bl.a. om tiderna för införandet av faciliteterna, eftersom det allmäneuropeiska utvecklings- och standardiseringsarbete som hänför sig till faciliteterna ännu pågår för fullt och ett sådant koordinerat ibruktagande som faciliteterna förutsätter försvåras av det stora antalet teleföretag i Finland.

Teleföretagen skall sköta informationssverksamheten enligt 2 mom. på det sätt som de anser vara bäst och effektivt. Presentation av anropande nummer förmedlas inte när det gäller hemliga nummer, som ofta har tagits för telefonautomater, och inte heller i vissa fall vid samtal från utlandet. Dessa förbindelser förmedlas inte till en abonnent som har valt att enligt 14 § 2 mom. 2 punkten avvisa förbindelser från vilka presentation av anropande nummer har avstängts. Informationen om tillhandahållande och användning av tjänsterna skall bl.a. omfatta information om ovan nämnda situationer.

Genom bestämmelsen bringas lagstiftningen i Finland i överensstämmelse med de allmänna kraven i artikel 8 i direktivet om datasekretess vid telekommunikation.

18 §. *Utlämnande av identifieringsuppgifter till myndigheterna.* Bestämmelsen motsvarar artikel 9 i direktivet om datasekretess vid telekommunikation och 50 § 2-4 mom. telemarknadslagen. Med tanke på sammanhanget passar bestämmelserna bättre i lagen om integritetsskydd vid telekommunikation

och dataskydd inom televerksamhet än i telemarknadslagen. Enligt det föreslagna 2 mom. skall utlämnande av uppgifter endast gälla identifieringsuppgifterna för anslutningen i fråga och inte teleföretagets hela kunddatabas.

4 kap. **Abonnentkataloger och telekommunikation vid direkt marknadsföring**

19 §. *Utlämnande av kataloguppgifter och tillhandahållande av abonnentkataloger.* Bestämmelser om skyldigheten att lämna ut kataloguppgifter för publicering i en abonnentkatalog skall ingå i 8 § 2 mom. 9 punkten telemarknadslagen.

Enligt paragrafens 1 mom. skall teleföretagen utan abonnentens eller användarens samtycke få lämna ut de uppgifter som abonnenten har uppgett för publicering i abonnentkatalogen. Uppgifterna får lämnas ut endast för publicering i en annan abonnentkatalog. Den som tillhandahåller en abonnentkatalog utan att vara ett teleföretag, har inte en sådan saklig anknytning till användaren eller abonnenten som avses i den föreslagna personuppgiftslagen och som är en förutsättning för behandlingen av personuppgifter. I paragrafens 1 mom. nämns uttryckligen att den som tillhandahåller abonnentkataloger har rätt att upprätthålla och tillhandahålla abonnentkataloger. I och med detta har också den som tillhandahåller abonnentkataloger, men inte bedriver televerksamhet, sådan lagbestämd rätt som avses i den föreslagna personuppgiftslagen att behandla abonnentens eller användarens personuppgifter vid upprätthållande och tillhandahållande av abonnentkataloger.

I paragrafens 2 mom. finns en författningshänvisning i fråga om överföring av personuppgifter till ett land utanför Europeiska unionens medlemstatens territorium Europeiska ekonomiska samarbetets område. I den föreslagna personuppgiftslagen finns bestämmelser om saken.

20 §. *Abonnentkataloger.* Paragrafens 1 mom. begränsar de uppgifter som får publiceras i abonnentkataloger. Uppgifter som är nödvändiga för identifiering och som avses i bestämmelsen är vanligen namn, adress och nummer eller annan anslutningskod. Andra än sådana personuppgifter som är nödvändiga för att identifiera en abonnent eller användare får inte anges utan samtycke av den

vars uppgifter publiceras. Samtycket skall ges på ett tydligt sätt, vilket innebär att det skall ske skriftligt eller på något annat bevisligt och entydigt sätt. Med abonnent avses i momentet både fysiska och juridiska personer.

De uppgifter som finns i en abonnentkatalog eller har samlats in för en sådan då lagen träder i kraft skall anses vara nödvändiga med tanke på identifieringen eller sådana i fråga om vilka abonnenten eller användaren har gett sitt samtycke till att de publiceras.

I paragrafens 2 mom. finns bestämmelser om abonnentens och användarens rättigheter.

Eftersom personuppgifter kan finnas endast om fysiska personer, kan en juridisk person inte kräva att uppgifterna skall strykas i abonnentkatalogen med stöd av paragrafens 2 mom. 1 punkt och inte heller förbjuda att uppgifterna används för direkt marknadsföring med stöd av 2 punkten. Där emot skall en juridisk person ha rätt att förbjuda att besöks- och postadressen publiceras på det sätt som avses i bestämmelsen.

Den abonnent eller användare vilkas personuppgifter det är fråga om skall i de fall som avses i 2 mom. 3 punkten bestämma vilken del av adressen som får publiceras. Identifieringsuppgifterna kan publiceras i abonnentkatalogen t.ex. så att endast första bokstaven i förnamnet anges, varvid abonnentens eller användarens kön inte framgår på det sätt som avses i paragrafen, om detta är språkligt möjligt.

Enligt paragrafens 3 mom. skall teleföretaget sörja för att de krav och ändringar som gäller uppgifter enligt 1 och 2 mom. vidarebefordras till dem till vilka teleföretaget har lämnat ut dessa uppgifter för publicering i en abonnentkatalog. Teleföretaget och mottagaren skall komma överens om det sätt på vilket uppgifterna skall lämnas ut.

Genom bestämmelsen bringas lagstiftningen i Finland i överensstämmelse med kraven i artikel 11 i direktivet om datasekretess vid telekommunikation och de krav i artikel 6 i ONP-telefonidirektivet som gäller katalogtexter.

21 §. *Telekommunikation vid direkt marknadsföring.* I paragrafen föreskrivs om möjligheten att använda telekommunikation för direkt marknadsföring. Med direkt marknadsföring avses i paragrafen sådan kommersiell marknadsföring med hjälp av telekommunikation som syftar till att främja

försäljningen av en förnödenhet. Utbud av förnödenheter till försäljning, utbyte av åsikter och annan motsvarande verksamhet mellan enstaka enskilda är inte direkt marknadsföring. Bestämmelsen innebär inte några skyldigheter för de teleföretag som fungerar som tekniska förmedlare av meddelandet, utan skyldigheterna gäller dem som bedriver direkt marknadsföring. Bestämmelsen gäller inte direkt marknadsföring i samband med radio- och televisionsverksamhet, såsom marknadsföring som sänds till radiomottagarna med hjälp av RDS-teknik.

Enligt paragrafens 1 mom. får telekommunikation användas för direkt marknadsföring, om teleförbindelserna till den mottagande abonnenten har tagits via automatiska system som fungerar utan mänsklig medverkan eller via telefax och abonnenten, som är en fysisk person, på förhand har gett sitt samtycke till det. Automatiska system, där systemet t.ex. slumpmässigt inom en grupp som har begränsats enligt bestämda grunder väljer en stor mängd förbindelser som skall tas, har använts bl.a. vid brett upplagd marknadsföring med hjälp av telefax eller e-post, vilken abonnenterna ofta har upplevt som störande.

Paragrafens 1 mom. skall inte tillämpas på enskilda marknadsföringsfall där det tekniskt har gjorts så lätt som möjligt att upprätta en teleförbindelse med hjälp av något visst system och där den egentliga marknadsföringen efter det att förbindelsen har upprättats sker med mänsklig arbetskraft. T.ex. telefonförsäljning där inledandet av uppkopplingen tekniskt har gjorts så lätt som möjligt kan vara sådan verksamhet. Om sådan och annan motsvarande direkt marknadsföring bestäms i paragrafens 3 mom. Genom paragrafens 1 mom. bringas lagstiftningen i Finland i överensstämmelse med kraven i artikel 12.1 i direktivet om datasekretess vid telekommunikation och artikel 10.1 i distansförsäljningsdirektivet.

Enligt paragrafens 2 mom. får direkt marknadsföring enligt 1 mom. riktas mot andra än fysiska personer, om dessa inte har förbjudit det. Utgångsläget är att företagen skall vara tvungna att ta emot direkt marknadsföring enligt 1 mom. Det är inte motiverat att kräva samtycke av företagen i förväg, eftersom mottagande av direkt marknadsföring är en naturlig del av affärsverksamheten. Genom bestämmelsen bringas lagstiftningen i Finland i överensstämmelse

med kraven i artikel 12.3 i direktivet om datasekretess vid telekommunikation.

I paragrafens 3 mom. förutsätts att direkt marknadsföring som sker på annat sätt än med hjälp av automatiska system enligt 1 mom. får bedrivas, om inte abonnenten har förbjudit det. Med abonnent avses här både fysiska och juridiska personer. Marknadsföring enligt momentet är t.ex. normal telefonmarknadsföring. Genom bestämmelsen bringas lagstiftningen i Finland i överensstämmelse med kraven i artikel 12.2 i direktivet om datasekretess vid telekommunikation.

Enligt paragrafens 4 mom. 1 punkt kan ministeriet besluta att vissa former av telekommunikation som används för telekommunikation enligt 1 mom. skall förutsätta möjlighet för abonnenten att förbjuda eller förhindra till honom riktad telekommunikation i stället för abonnentens samtycke på förhand, vilket är den föreslagna huvudregeln enligt 1 mom. Det kan vara nödvändigt att utfärda sådana föreskrifter t.ex. i situationer då det maskinellt i marknadsföringssyfte till abonnenternas och användarnas mobilteleapparater skickas textmeddelanden med hjälp av en teknik där meddelandena begränsas endast till terminalutrustningar inom området för en viss basstation för mobilteleapparater i vilkas närhet t.ex. en affär gör reklam för någon produkt som säljs en begränsad tid till specialpris. Då kan inte den som skickar ut reklamen på förhand veta till vem teledelandena går, vilket innebär att det i praktiken är omöjligt att på förhand skaffa ett sådant samtycke som förutsätts i paragrafens 1 mom. Inom en dylik teknik som baserar sig på en basstations läge kan dock den som innehar en terminalutrustning i praktiken på förhand genom att utnyttja terminalutrustningens egenskaper förhindra att meddelanden som baserar sig på denna teknik tas emot i hans teledelutrustning. I dylika fall kan ministeriet meddela föreskrifter om användning av en bestämd eller bestämda former av telekommunikation så att telekommunikation dock får bedrivas på det sätt som avses i paragrafen om direkt marknadsföring, om abonnenten har möjlighet att förhindra eller förbjuda sådan direkt marknadsföring som riktar sig till honom.

I de fall som avses i paragrafens 4 mom. 2 punkt kan ministeriet besluta att vissa former av telekommunikation skall förutsätta samtycke av abonnenten i stället för den för-

buds rätt som föreslås som huvudregel i de fall som avses i 2 mom. T.ex. e-post och kortmeddelanden inom mobilnäten som används för icke-önskvärd marknadsföring i stor skala kan på grund av den stora mängden kraftigt belasta de nät som används för dem och sålunda störa tillhandahållandet av andra tjänster och t.o.m. äventyra det använda telenätets tillgänglighet och säkerhet. En stor del av sådan, från abonnenternas synvinkel störande påverkan riktar sig mot företag, som således i princip är tvungna att ta emot sådana teledelanden. Genomförandet av den möjlighet till förbud som föreslås för juridiska personer stör i praktiken det svåra utredandet av de störande teledelandenas ursprung, vilket beror på att avsändarna använder sådana procedurer som försvårar spårandet. Därför kan det vara nödvändigt att begränsa användningen av vissa kommunikationsformer som avses i 2 mom. så att det, med tanke på garanterandet av telenätets och teletjänsternas tillgänglighet och säkerhet, för att dessa telekommunikationsformer skall kunna användas skall krävas samtycke av abonnenten, vilket minskar användningen av dem.

I paragrafens 5 mom. finns en hänvisning till de allmänna bestämmelserna om direkt marknadsföring i konsumentskyddslagen.

22 §. *Tillhandahållande av förbud som gäller direkt marknadsföring.* Trafikministeriet skall vid behov med stöd av paragrafen besluta hur de förbud som gäller användning av personuppgifter i abonnentkataloger för direkt marknadsföring enligt 21 § 2 mom. 2 punkten och direkt marknadsföring med hjälp av telekommunikation enligt 22 § skall tillhandahållas dem som bedriver direkt marknadsföring.

5 kap. Tillsyn, tvångsmedel och påföljder

23 §. *Styrning och tillsyn.* Enligt statsrådets gällande arbetsfördelning svarar trafikministeriet för telefrågor. Enligt 1 mom. skall ministeriet styra och utveckla televerksamheten i enlighet med lagens mål. Ministeriet skall främja integritetsskyddet vid telekommunikation och utvecklandet av dataskyddet inom televerksamheten i samarbete med Teleförvaltningscentralen, datasekretessmyndigheterna, teleföretagen, den industri som tillverkar teleutrustningar och de sammanslutningar som representerar användarna.

Enligt paragrafens 2 mom. 1 punkt skall

Teleförvaltningscentralen övervaka att lagen och med stöd av den utfärdade författningar och bestämmelser iakttas. Enligt 2 punkten skall Teleförvaltningscentralen vid behov meddela tekniska föreskrifter om teleföretagens verksamhet samt om teleutrustningar, telenät och teletjänster på det sätt som lagen förutsätter. Till dessa tekniska föreskrifter hör bl.a. tekniska föreskrifter om tillhållandet av identifieringstjänster enligt 14-16 §, genom vilka garanteras att tjänsterna är kompatibla och rörliga mellan teleföretagens nät.

Med stöd av paragrafens 3 mom. skall dataombudsmannen övervaka att abonnentens förbudsrätt och förhandssamtycke enligt 20 och 21 § iakttas. Dataombudsmannen skall också med stöd av den föreslagna personuppgiftslagen övervaka att förbudsrätterna i nämnda lag iakttas.

Med stöd av paragrafens 4 mom. kan Teleförvaltningscentralen överföra ett ärende att behandlas enligt personuppgiftslagen, om ärendet som Teleförvaltningscentralen behandlar gäller ett förfarande som kan strida mot bestämmelserna i nämnda lag.

24 §. *Rätt till upplysningar.* Med stöd av paragrafen skall vederbörande ministerium, Teleförvaltningscentralen och dataombudsmannen ha rätt att för utförande av uppgifterna enligt 23 § få behövliga uppgifter av teleföretagen, deras sammanslutningar, ägare och innehavare av telenät samt teleentreprenörer om den verksamhet som de bedriver och som omfattas av lagens tillämpningsområde. Paragrafen motsvarar till denna del 40 § telemarknadslagen. De skall dessutom ha rätt att få uppgifter av dem som publicerar abonnentkataloger och bedriver direkt marknadsföring enligt lagen.

25 §. *Tvångsmedel.* Med stöd av 1 mom. kan Teleförvaltningscentralen i egenskap av övervakande myndighet enligt 23 § ålägga den som bryter mot lagen eller med stöd av den utfärdade författningar och bestämmelser att rätta sitt fel eller sin försummelse. Teleförvaltningscentralen kan förstärka sitt beslut genom föreläggande av vite eller äventyret att verksamheten avbryts eller att åtgärden vidtas på den försumliges bekostnad.

I paragrafens 2 mom. finns en författningshänvisning när det gäller betalning och indrivning av kostnaderna för en åtgärd som vidtagits på den försumliges bekostnad.

26 §. *Brott mot tystnadsplikt.* I paragrafens

1 mom. finns bestämmelser om att till straff för brott mot tystnadsplikten enligt 7 § skall dömas enligt 38 kap. 1 och 2 § strafflagen, om inte gärningen är straffbar enligt 40 kap. 5 § strafflagen, som gäller tjänstehemlighet, eller strängare straff för den bestäms i någon annan lag.

I paragrafens 2 mom. finns bestämmelser om kränkning av tystnadsplikten enligt den föreslagna lagens 5 § 2 mom. Tystnadsplikten enligt 5 § 2 mom. är allmän tystnadsplikt, i 1 mom. finns bestämmelser om följderna av brott mot den särskilda tystnadsplikt enligt 7 § som gäller teleföretag. I de fall som avses i lagens 5 § 2 mom. är det inte fråga om att obehörigen skaffa uppgifter, om vilket bestäms i 38 kap. 3 § strafflagen. I de fall som avses i den föreslagna bestämmelsen innebär frågan om huruvida informationen i meddelandet är allmän eller offentlig inte nödvändigtvis att gärningen inte omfattas av rekvisiten. Ett meddelande med allmänt innehåll kan, om det kommer till allmänna kännedom, kränka de kommunicerande parternas integritetsskydd, eftersom informationens betydelse i kommunikationen mellan personerna inte bara beror på innehållet i kommunikationen utan också på i vilket förhållande meddelandets innehåll står till de kommunicerande parternas egenskaper eller levnadsförhållanden. Straffet för brott mot 7 § radiolagen, som motsvarar 4 § 2 mom. i den föreslagna lagen, är böter enligt 20 § radiolagen.

Med stöd av vad som anförts ovan är det motiverat att böter skall vara tillräckligt som straff också för brott mot tystnadsplikten enligt 4 § 2 mom. Eftersom det vid överträdelse av förslaget 4 § 2 mom. är fråga om brott mot den tystnadsplikt som avses i 38 kap. 1 och 2 § strafflagen behövs inte några särskilda kriminaliseringsbestämmelser, utan om påföljden är bötesstraff hänvisas i bestämmelsen till 38 kap. 2 § 2 mom. strafflagen, där det föreskrivs att påföljden är böter. Påföljdsbestämmelserna i momentet skall inte tillämpas, om gärningen är straffbar enligt 40 kap. 5 § strafflagen eller strängare straff för den bestäms i någon annan lag.

27 §. *Brott mot bestämmelserna om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet.* Enligt paragrafens 1 mom. skall den som på något annat sätt bryter mot lagen eller med stöd av den utfärdade bestämmelser dömas till böter för brott mot bestämmelserna om integritets-

skydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet, om inte strängare straff bestäms i någon annan lag. Straffbart är försummelse att sörja för dataskyddet enligt 6 § 1 mom., behandling av identifieringsuppgifter i strid med 9-13 § och användning av telekommunikation för direkt marknadsföring i strid med 21 §.

6 kap. Särskilda bestämmelser

28 §. *Ändringssökande.* Enligt 1 mom. kan ändring i Teleförvaltningscentralens beslut sökas hos länsrätten med stöd av 7 § 2 mom. förvaltningsprocesslagen (586/1996). Besvärsmyndigheten kan förbjuda verkställighet av beslutet tills besvaren har avgjorts.

29 §. *Närmare bestämmelser.* I paragrafen ingår ett sedvanligt bemyndigande att genom förordning utfärda närmare bestämmelser om verkställigheten av lagen.

7 kap. **Kraftträdelse- och övergångsbestämmelser**

30 §. *Ikraftträdande.* Lagen avses träda i kraft ca tre månader efter det att den har utfärdats.

31 §. *Övergångsbestämmelse.* Enligt paragrafen får behandling av identifieringsuppgifter enligt 12 § för marknadsföring av teleföretagets egna teletjänster fortgå då denna lag träder i kraft utan hinder av lagen. Abonenterna skall dock informeras om behandlingen av personuppgifterna. Om abonnenten inte meddelar något annat anses han ha gett sitt samtycke till behandlingen av uppgifterna.

1.2. Telemarknadslagen

3 §. *Tillämpningsområde.* Paragrafens 1 mom. ändras så att det i 8 § föreslagna tillhandahållandet av abonnentkataloger fogas till tillämpningsområdet som en ny omständighet.

Till paragrafen fogas ett nytt 2 mom., enligt vilket i televerksamhet och vid tillhandahållande av abonnentkataloger dessutom skall iaktas lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet.

4 §. *Definitioner.* Definitionen på abonnentkatalog fogas till paragrafen. Definitionen motsvarar den definition på abonnent-

katalog som ingår i lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet.

Till begreppet abonnentkatalog hör enligt paragrafen att katalogen är allmänt tillgänglig. Begreppet omfattar således en telefonkatalog som distribueras till alla abonnenter av teleföretagets tjänster. Med abonnentkatalog avses inte kataloger som är avsedda för privat bruk. På dem skall dock de allmänna bestämmelserna om integritetsskydd vid behandling av personuppgifter tillämpas. En abonnentkatalog kan innehålla telefonnummer, e-postadresser och andra motsvarande personuppgifter om abonnenterna och användarna. Abonnentkatalogen kan vara en tryckt eller elektronisk katalog eller annan adresslista. Abonnentkatalogen är således också en databas, ur vilken uppgifter lämnas ut vid allmän nummerupplysning, på samma sätt som en elektronisk adresslista där användaren själv kan söka kataloguppgifter. Av en abonnentkatalog förutsätts att den innehåller uppgifter som hänför sig till identifieringen av abonnenterna eller användarna och att uppgifterna har inhämtats och upprätthålls för att publiceras av den som bedriver katalogverksamheten. Sålunda är t.ex. ett teleföretags eller något annat företags kundregister, som innehåller personuppgifter, inte en abonnentkatalog. På sådana förteckningar som inte omfattas av denna lags tillämpningsområde skall den allmänna lagstiftningen om personuppgifter tillämpas.

8 §. *Teleföretagets skyldigheter.* Med åtgärder enligt den nya 3 a-punkten i 2 mom. avses att telenäten och teletjänsterna utrustas så att teleavlyssning och teleövervakning enligt tvångsmedelslagen kan genomföras. Dekodning av en kryptering som abonnenten eller användaren eventuellt har gjort på sitt telemeddelande hör dock inte till teleföretagets skyldigheter enligt denna bestämmelse. Avlyssning är delvis möjlig också för närvarande, men tekniskt måste avlyssningen ordnas särskilt för varje avlyssningsfall och är således tidsödande och dyrt och har lett till att främst endast den rätt till teleövervakning som gäller erhållande av lättare tillgängliga identifieringsuppgifter har utnyttjats. Ministeriet skall besluta närmare om vilka telenät och teletjänster som skall utrustas på det sätt som avses i bestämmelsen. Då ministeriet fattar beslut skall det beakta de olika utrustningsåtgärder som olika nät kräver, den tekniska utvecklingen och standardiserings-

utvecklingen i anslutning till teleavlyssning och teleövervakning samt bereda föreskrifterna i samarbete med de myndigheter som utför teleavlyssning och teleövervakning. Avsikten är att till en början besluta om utrustning av de digitala mobilnäten.

Sådana andra tjänster som står i nära samband med telenät och teletjänster och som avses i paragrafens 2 mom. 5 punkt är bl.a. tillhandahållande av telefonautomater, om Europeiska gemenskapernas rättsakter förutsätter att en sådan tjänst tillhandahålls allmänt.

I paragrafens 2 mom. 6 och 7 punkt görs de lagtekniska ändringar som behövs till följd av den nya 8 och 9 punkten. Många teleföretag tillhandahåller användarna sina teletjänster via teleföretagens sammankopplade nät och tjänster. Ett teleföretag som inte har något anslutningsavtal med sina användare kan välja om det direkt fakturerar dem som använder företagets teletjänster eller om det ger faktureringen i uppdrag åt ett teleföretag som har ingått anslutningsavtal. Själva faktureringen förutsätter att det teleföretag som har ingått anslutningsavtalet lämnar ut faktureringsuppgifter, inklusive personuppgifter. I de normer på lägre nivå som har utfärdats med stöd av telemarknadslagen ingår bestämmelser om teleföretagens inbördes förfarande vid indrivningen av teleavgifter. Utöver skyldigheten att sörja för faktureringen av teletjänster fogas till 6 punkten som teleföretagets skyldighet en tydlig och specificerad, på lagnivå angiven skyldighet att lämna ut användarnas faktureringsuppgifter till ett annat teleföretag som önskar fakturera användarna direkt för sina tjänster. Ministeriet meddelar närmare föreskrifter om de skyldigheter som avses i 6 punkten med stöd av 11 § och 15 § 2 mom. telemarknadslagen. Föreskrifterna skall bl.a. gälla datainnehållet i de faktureringsuppgifter som lämnas ut och utlämnings sättet.

Till följd av de gällande inskränkningarna av telemarknadslagens tillämpningsområde gäller den nya 8 och 9 punkten endast telefonkataloger inom fasta telefnät och mobilnät, men inte t.ex. e-postadressförteckningar. Enligt den nya 8 punkten skall teleföretagen sörja för att användarna får de uppgifter som är nödvändiga för identifiering av dem införda i en uppdaterad abonnentkatalog, som är allmänt tillgänglig. Som allmänt tillgängliga kataloger betraktas de kataloger per teleområde som används för

närvarande. Kravet på uppdatering anses uppfyllas av den nuvarande telefonkatalogverksamheten, där en ny katalog publiceras varje år. Den riksomfattande abonnentkatalog som avses i momentet kan vara i tryckt eller elektronisk form. Teleföretagen skall se till att katalogen innehåller de uppgifter som behövs för att alla abonnenter skall kunna identifieras och som i allmänhet kan publiceras i abonnentkataloger enligt det lagförslag som gäller integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet. Genom bestämmelsen bringas lagstiftningen i Finland i överensstämmelse med de krav i artikel 6 i ONP-telefonidirektivet som gäller tillhandahållande av abonnentförteckningar.

Paragrafens 9 punkt möjliggör konkurrerande abonnentkatalogverksamhet. Teleföretagen skall lämna ut de uppgifter vilka de användare som har ingått anslutningsavtal med teleföretaget har uppgett för att publiceras i en abonnentkatalog, för publicering i en sådan. Dessa nödvändiga uppgifter är vanligen namn, adress och telefonnummer. Det är nödvändigt att lämna ut alla de uppgifter som abonnenten har uppgett för publicering, då önskan är att möjliggöra utbud av konkurrerande abonnentkataloger. Också med tanke på abonnentens datasekretess är det motvierat att de uppgifter som abonnenten har önskat få publicerade i en katalog finns i den.

Enligt 9 punkten skall uppgifterna lämnas vidare i en med tanke på publiceringen användbar form, vilket i praktiken innebär en registrering som lämpar sig för automatisk databehandling. Utlämnandet av uppgifterna bör ske på lika och skäliga villkor och avgifterna för utlämnandet bör vara skäliga i förhållande till kostnaderna för prestationen. Med stöd av 4 mom. 1 punkten i förslaget skall ministeriet meddela närmare föreskrifter om tillämpningen av 8 och 9 punkten. Dessa bestämmelser skall bl.a. gälla hur de skäliga avgifter för utlämnandet som avses i bestämmelsen lämpar sig för olika typer eller mängder av uppgifter som lämnas ut.

Genom bestämmelsen bringas lagstiftningen i Finland i överensstämmelse med de krav i artikel 6 i ONP-telefonidirektivet som gäller utlämnande av kataloguppgifter.

I det föreslagna ändrade 3 mom. bestäms på samma sätt som i gällande telemarknadslag om möjligheten att av statens medel ersätta kostnaderna för åtgärder som förut-

sätts av de beredskapsuppgifter som följer av 2 mom. 3 punkten. Enligt bestämmelsen skall ministeriet fastställa avgifterna för den telenät- och teletjänstutrustning som avses i paragrafens 2 mom. 3 a-punkt. Den myndighet som svarar för teleavlyssning och teleövervakning skall betala avgifterna till det teleföretag som vidtagit åtgärderna. Den telenät- och teletjänstutrustning som avses i paragrafen tjänar över huvud taget inte teleföretagets normala affärsverksamhet och tillgänglig utrustning och tillgängliga program kan i regel inte användas för detta ändamål. I de avgifter som fastställs skall därför beaktas de direkta kostnader som åtgärderna åsamkar teleföretaget samt en skälig ränta på det kapital som teleföretaget är tvunget att placera för att utrusta telenätet i enlighet med de föreskrifter som meddelats med stöd av 4 mom. 1 punkten, för vilken redogörs nedan.

Med stöd av det föreslagna ändrade 4 mom. skall trafikministeriet också meddela föreskrifter om tillämpningen av den nya 3 a, 8 och 9 punkten i 2 mom. samt om tillämpningen av den gällande 3 och 4 punkten.

15 §. *Användarens rättigheter.* I bestämmelsen föreslås en lagteknisk ändring på grund av att de bestämmelser som gäller en specificering av teleräkningen per uppkoppling och som för närvarande finns i 50 § telemarknadslagen föreslås bli flyttade till en särskild lag som gäller integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet.

50 §. *Tystnadsplikt.* Enligt förslaget skall de bestämmelser som motsvarar paragrafens 1-4 mom. ingå i den lag som gäller integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet.

Det föreslagna 1 mom. motsvarar bestämmelsen i gällande 50 § 5 mom. Den tystnadsplikt som gäller affärs- och yrkeshemlighet skall särskilt gälla tjänstemän vid ministeriet och Teleförvaltningscentralen. I 24 § lagen om konkurrensbegränsningar (480/1992) och 49 § elmarknadslagen (386/1995) finns en motsvarande bestämmelse. Till straff för brott mot tystnadsplikten skall dömas enligt lagens 45 § 2 mom.

Enligt paragrafens 2 mom. får ett teleföretag använda de uppgifter som det fått vid förhandlingar om sammankoppling, vilka förts med andra teleföretag, endast för det syfte för vilket teleföretaget har fått uppgif-

terna. Teleföretaget skall handla så att ovan nämnda uppgifter inte lämnas ut till teleföretagets övriga avdelningar, dotterbolag eller andra som kan vinna konkurrensmässiga fördelar genom dem. Genom bestämmelsen bringas lagstiftningen i Finland i överensstämmelse med kraven i artikel 6 punkt d i samtrafikdirektivet.

I det föreslagna 3 mom. finns en hänvisning till lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet som gäller tystnadsplikt.

1.3. Strafflagen

38 kap. Om informations- och kommunikationsbrott

4 §. *Grov kränkning av kommunikationshemlighet.* Författningshänvisningen i paragrafens 1 mom. 1 punkt, i vilken bestäms om missbruk av förtroendeställning vid grov kränkning av kommunikationshemlighet, ändras i överensstämmelse med de föreslagna ändringarna så att det hänvisas till lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet. De bestämmelser som gäller förtroendeställningen och tystnadsplikten för de anställda vid teleföretagen skall således överföras till den nämnda lagen. Samtidigt utvidgas begreppet teleföretag till följd av att lagens tillämpningsområde blir vidare. Den personsgrupp som avses i straffbestämmelsen utvidgas således till följd av att gruppen personer med tystnadsplikt utvidgas till att gälla de anställda vid alla teleföretag, t.ex. också de anställda vid ett teleföretag som tillhandahåller Internettjänster.

1.4. Lagen om teleförvaltningen

2 §. Till paragrafen, i vilken bestäms om Teleförvaltningscentralens uppgifter, fogas en ny 1 a-punkt, i vilken hänvisas till lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet.

2. Närmare bestämmelser

Genom den förordning som skall utfärdas med stöd av lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet skall närmare bestämmelser utfärdas bl.a. om hur specificeringen av räk-

ningen skall ske när det gäller andra koder än sifferkoder, bestämmelser om teleföretagets skyldighet att spara identifieringsuppgifterna samt vid behov om behandlingen av identifieringsuppgifter då certifieringstjänster tillhandahålls. Genom förordning skall också de tidpunkter fastställas då sådana presentationstjänster som avses i 14-16 § skall finnas tillgängliga.

Med stöd av 7 § 3 mom. i den föreslagna lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet skall trafikministeriet vid behov besluta om de faktorer som skall beaktas då frågan om vad som är tillräcklig säkerhetsnivå och skäliga kostnader enligt paragrafen bedöms. Beslutet skall meddelas med iakttagande av internationell praxis och utvecklas i takt med den tekniska utvecklingen.

Med stöd av 23 § 2 mom. 2 punkten i den föreslagna lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet skall Teleförvaltningscentralen meddela tekniska föreskrifter om teletrustningar, telenät och teletjänster så att lagens krav kan uppfyllas. Sådana föreskrifter skall meddelas bl.a. om hur de faciliteter som gäller identifiering av anropande abonnent och omstyrd förbindelse skall genomföras.

Med stöd av 8 § 4 mom. 1 punkten i den föreslagna telemarknadslagen och 8 § 3 mom. i den föreslagna lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet skall trafikministeriet meddela närmare föreskrifter om tillämpningen av de bestämmelser som gäller beredskapen för undantagsförhållanden.

Med stöd av den föreslagna 1 punkten i 8 § 4 mom. telemarknadslagen skall trafikministeriet bestämma i vilka telenät och teletjänster det skall vara möjligt att genomföra televavlyssning. Avsikten är att föreskrifterna till en början skall gälla digitala mobilnät.

Med stöd av den föreslagna 1 punkten i 8 § 4 mom. telemarknadslagen skall trafikministeriet meddela närmare föreskrifter om tillämpningen av de bestämmelser i 8 § 2 mom. 8 och 9 punkten som gäller abonnentkataloger, såsom om förhållandet mellan skyldigheten att lämna ut olika typer av uppgifter och de kostnader som uppstår.

3. Ikraftträdande

Direktivet om datasekretess vid telekommunikation skall genomföras i nationell lag-

stiftning senast den 24 oktober 1998. De föreslagna lagarna bör därför träda i kraft ca tre månader efter det att de har utfärdats.

I den föreslagna lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet ingår en övergångsbestämelse som gäller behandlingen av abonnenternas identifieringsuppgifter.

4. Lagstiftningsordning

Lagförslagen överensstämmer med den lagreservation som ingår i 8 § 1 mom. regeeringsformen. Om skydd för personuppgifter stadgas enligt den närmare i lag.

Propositionen innehåller statsförfattningsrättsligt betydelsefulla bestämmelser. Till dem hör åtminstone 13 § (specificering av teleförbindelser) och 21 § (telekommunikation vid direkt marknadsföring) i den föreslagna lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet samt 50 § 2 mom. (tystnadsplikt) i det lagförslag som gäller ändring av telemarknadslagen.

I propositionen har beaktats de synpunkter som anförs i grundlagsutskottets utlåtande om regeringens proposition med förslag till telemarknadslag och lagstiftning i anslutning till den (GrUU 47/1996 rd).

I 13 § i den föreslagna lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet finns bestämmelser om rätt för den som skall betala teleräkningen att få en specificering av teleförbindelserna.

Användaren är inte skyldig att tillåta att andra använder hans anslutning då han svarar för avgifterna för anslutningen enligt 16 § 1 mom. i den gällande telemarknadslagen. På motsvarande sätt har ingen heller rätt att utgå från att han kan använda någon annans egendom, i detta fall en anslutning, utan att komma överens om villkoren för användningen med den som innehar anslutningen. Därför är det oskäligt att förutsätta att den användare som skall betala teleräkningen också skulle vara tvungen att tillåta att någon annan, som med eller utan tillstånd använder anslutningen, får hemlighålla identifieringsuppgifterna för teleförbindelsen.

Av ovan nämnda orsaker skall det anses att den rätt som den användare som skall betala teleräkningen har att få en detaljerad utredning om grunderna för bestämmande av teleräkningen i allmänhet skall ha företräde

framom den rätt som någon annan som använder anslutningen har att hemlighålla identifieringsuppgifterna.

Det är värt att beakta att den gällande lagstiftningen inte hindrar att sådan teleutrustning eller någon annan anordning, som kopplas till teleutrustningen, används som i sin helhet registrerar de teleförbindelser som tas från anslutningen. Varje användare kan skaffa och använda sådana anordningar utan att någon kan hindra det. Sådana används i stor utsträckning bl.a. i företagens telefonväxlar, till vilkas standardegenskaper en facilitet som registrerar identifieringsuppgifterna ofta hör. Enligt 50 § 1 mom. telemarknadslagen har teleföretaget däremot inte rätt att lämna ut fullständiga identifieringsuppgifter ens till den som är skyldig att betala teleräkningen. Med tanke på användarens datasekretess skall dessa situationer dock betraktas som fullständigt likvärdiga.

Med beaktande av grundlagsutskottets utlåtande om regeringens proposition med förslag till telemarknadslag och lagstiftning i anslutning till den ingår i lagförslaget emellertid en begränsning som gäller utlämnande av identifieringsuppgifter så att fullständiga uppgifter kan lämnas endast till fysiska personer. Också då skall det förutsättas att abonnenten begär specificeringen skriftligen och att syftet med begäran är att utreda räkningens riktighet.

På ovan nämnda grunder kan lagarna stiftas i vanlig lagstiftningsordning. Regeringen anser det dock önskvärt att grundlagsutskottets utlåtande i saken inhämtas.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att främja dataskyddet inom allmän televerksamhet samt abonnenters och användares integritetsskydd och skydd för berättigade intressen vid telekommunikation.

2 §

Tillämpningsområde

I allmän televerksamhet, i telekommunikation som utövas genom användning av allmänna teletjänster samt vid tillhandahållande av abonnentkataloger skall denna lag iakttas. På behandlingen av personuppgifter inom televerksamhet skall dessutom tillämpas vad som stadgas särskilt om behandlingen av personuppgifter, om inte något annat följer av denna lag.

Denna lag tillämpas på televerksamhet i allmänna analoga telenät samt på telekommunikation i sådana, om det är tekniskt möjligt utan oskäliga kostnader för teleföretagen. Ministeriet beslutar närmare om vad som skall beaktas när frågan om tekniska möjligheter och skäliga kostnader bedöms.

Denna lag tillämpas på sådan telekommunikation från eller till något annat nät än ett allmänt telenät som sker via ett allmänt telenät, om det andra nätet har anslutits till det allmänna telenätet som en del av det eller till en anslutning till det. Lagens 4 § skall dock tillämpas på all telekommunikation.

Denna lag gäller inte televisions- och radioverksamhet.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *televerksamhet*, *allmän televerksamhet*, *telekommunikation*, *telenät*, *teletjänst* och *anslutning* vad som bestäms om dem i telemarknadslagen (396/1997),

2) *personuppgifter* alla slags anteckningar som beskriver en individ eller individuella egenskaper eller levnadsförhållanden och som kan hänföras till en bestämd fysisk person eller till hans familj eller någon som lever i gemensamt hushåll med honom,

3) *teleföretag* en fysisk eller juridisk person som för allmänt bruk tillhandahåller i telemarknadslagen avsedda prestationer som personen i fråga själv producerar och som hör till televerksamheten,

4) *dataskydd inom televerksamhet* den vid telekommunikation förmedlade informationens konfidentiella läge, integritet och tillgänglighet, som teleföretaget har säkerställt genom administrativa och tekniska åtgärder,

5) *abonment* en fysisk eller juridisk person som har ingått ett avtal med ett teleföretag om tillhandahållande av teletjänster eller på vilken en sådan persons rättigheter har överförts enligt villkoren i avtalet om teletjänster; de bestämmelser i denna lag som gäller abonnenter tillämpas dock på den fysiska eller juridiska person som helt eller delvis är skyldig att betala teleräkningen för de teletjänster som har använts genom den anslutning som han innehar,

6) *användare* en fysisk person som använder teletjänster,

7) *identifieringsuppgifter* abonnentens eller användarens anslutningsnummer, eller någon annan kod eller uppgift som uppkommer eller lagras då en uppkoppling har gjorts,

8) *behandling av identifieringsuppgifter* insamling, registrering, ordnande, använd-

ning, utlämnande, lagring, ändring, samkörning, blockering, utplåning och förstöring av identifieringsuppgifter samt övriga åtgärder som i allmänhet riktas mot uppgifterna,

9) *teLERäkning* en räkning som innehåller de avgifter som teleföretaget tar ut för prestationer som hör till televerksamheten,

10) *presentation av anropande nummer* en teknisk facilitet som gör det möjligt för användaren att identifiera från vilken anslutning eller tjänst en uppkoppling har gjorts,

11) *presentation av uppkopplat nummer* en teknisk facilitet som gör det möjligt för användaren att identifiera till vilken anslutning eller tjänst uppkopplingen görs,

12) *abonmentkatalog* en allmänt tillgänglig telefonkatalog eller annan tryckt eller i elektronisk form tillgänglig förteckning eller adresslista som innehåller abonnenters och användares personuppgifter, vilka den som bedriver katalogverksamhet har samlat in och uppdaterar,

13) *ministerium* trafikministeriet, om inte något annat bestäms genom förordning.

2 kap.

Dataskydd inom televerksamhet

4 §

Telehemlighet vid telekommunikation

Telekommunikation är konfidentiell, om den inte är avsedd att tas emot av allmänheten.

Den som har tagit emot eller annars fått kännedom om ett konfidentiellt teledokument som inte är avsett för honom får inte orättmätigt lämna uppgifter om innehållet i teledokumentet eller utnyttja uppgifter om innehållet i teledokumentet eller om dess existens.

5 §

Skydd vid telekommunikation

En användare och en abonnent har rätt att skydda sina teledokument på önskat sätt genom att utnyttja för ändamålet tillgängliga tekniska möjligheter.

På dekodningssystem skall 25, 39 och 45 § telemarknadslagen tillämpas.

6 §

Teleföretagets skyldigheter

Teleföretaget skall sörja för dataskyddet inom den televerksamhet som det bedriver. Teleföretaget skall, vid behov i samarbete med andra teleföretag, upprätthålla en med beaktande av den tekniska utvecklingen tillräcklig och med hänsyn till kostnaderna skälig säkerhetsnivå.

Teleföretaget skall informera abonnenterna om de särskilda risker som hänförs till säkerheten i företagets teletjänster samt om möjligheterna att avhjälpa dem och kostnaderna för åtgärder i samband därmed.

Ministeriet beslutar vid behov om vad som skall beaktas när frågan om vad som är skäliga kostnader och en tillräcklig säkerhetsnivå bedöms.

7 §

Tystnadsplikt

Den som är eller har varit anställd hos ett teleföretag får inte olovligen röja vad han i sitt uppdrag fått veta om innehållet i ett teledokument eller om de telekommunicerande parternas identifieringsuppgifter, om inte något annat följer av 3 kap.

Tystnadsplikten enligt 1 mom. gäller också auktoriserade teleentreprenörer enligt 12 § telemarknadslagen och den som är eller har varit anställd hos en teleentreprenör.

8 §

Beredskap för undantagsförhållanden

Teleföretaget skall säkerställa dataskyddet inom sin televerksamhet också under undantagsförhållanden genom att delta i beredskapsplanering och på förhand bereda den verksamhet som skall utövas under undantagsförhållanden samt genom andra åtgärder.

Om de uppgifter som följer av 1 mom. förutsätter åtgärder vilka klart avviker från teleföretagets sådan verksamhet som skall anses vara sedvanlig och vilka medför väsentliga merkostnader, kan dessa kostnader ersättas av statens medel, om inte den som beställer åtgärden betalar de kostnader som åsamkas teleföretaget.

Ministeriet beslutar närmare om tillämpningen av 1 mom.

3 kap.

Behandling av identifieringsuppgifter

9 §

Utplåning och ändring av identifieringsuppgifter

Efter att en teleförbindelse har brutits skall teleföretaget utplåna eller ändra de identifieringsuppgifter som har uppkommit då förbindelsen upprättades och lagrats av teleföretaget, så att de telekommunicerande parterna inte kan identifieras, om inte något annat följer av bestämmelserna i detta kapitel.

10 §

Behandling av identifieringsuppgifter för fakturering

För fastställande av en teleräkning och teleföretagens inbördes avgifter får teleföretaget behandla en abonnents sådana identifieringsuppgifter som gäller

- 1) teleterminalutrustningens nummer, kod eller typ,
- 2) den uppringda anslutningens nummer eller annan kod,
- 3) teleförförbindelsens starttidpunkt eller datum, samt
- 4) teleförförbindelsens art och varaktighet samt den överförda datamängden och andra identifieringsuppgifter som behövs för bestämmande av en avgift.

Teleföretaget får behandla identifieringsuppgifter i anslutning till bestämning av en teleräkning högst under en tid av tre år från det att teleräkningen har betalats i sin helhet, dock endast så länge som teleräkningen kan drivas in, om inte annat bestäms någon annanstans. Om teleföretagets skyldighet att spara sådana identifieringsuppgifter som hänför sig till bestämmande av teleräkning bestäms genom förordning.

11 §

Behandling av identifieringsuppgifter vid marknadsföring av teletjänster

Med abonnentens samtycke får teleföretaget under den tid som nämns i 10 § 2 mom. behandla identifieringsuppgifter för att marknadsföra sina teletjänster eller andra tjänster

som har direkt samband med dem, då identifieringsuppgifterna har uppkommit i samband med att tjänsterna producerats.

12 §

Behandling av identifieringsuppgifter i teleföretag

Ett teleföretag får under den tid som nämns i 10 § 2 mom. behandla och till ett annat teleföretag lämna ut identifieringsuppgifter för att uppdrag som hänför sig till fakturering, underhåll och utvecklande av telenät och teletjänster samt förebyggande och undersökning av missbruk skall kunna skötas.

Identifieringsuppgifter får behandlas endast av sådana personer som är anställda hos teleföretaget eller av teleföretaget har bemyndigats för detta uppdrag och som sköter uppgifter i anslutning till fakturering, underhåll och utvecklande av telenät och teletjänster, förebyggande och undersökning av missbruk, kundtjänst och marknadsföring enligt 11 §. Uppgifterna får behandlas endast i den omfattning som är nödvändig för att dessa uppdrag skall kunna skötas.

På personer som bemyndigats av ett teleföretag enligt 2 mom. tillämpas bestämmelserna om behandling av identifieringsuppgifter.

Närmare bestämmelser om behandlingen av identifieringsuppgifter vid tillhandahållande av certifieringstjänster utfärdas genom förordning.

13 §

Specificering av teleförförbindelser

Teleföretaget får inte överlämna en specificering av numren till eller andra koder för de uppkopplingar som har gjorts från en anslutning, om inte något annat bestäms nedan i denna paragraf.

Om abonnenten begär en specificering av teleräkningen per uppkoppling, skall teleföretaget ge en sådan specificering där de tre sista siffrorna i uppkopplingskoderna inte anges, om inte något annat följer av 3 mom.

På abonnentens begäran skall teleföretaget skriftligen specificera uppkopplingarnas fullständiga nummer eller andra koder, om

- 1) uppkoppling har gjorts till en annan anslutning och detta medför avgifter som skall

debiteras i samband med teleräkningen men som inte är teleavgifter,

2) teleräkningen är mer än dubbelt så stor som räkningen för föregående motsvarande faktureringsperiod, eller

3) abonnenten är en fysisk person som skriftligen begär specificering av en teleräkning för att kunna granska faktureringsriktighet.

Teleföretaget får ge abonnenten en specificering endast för den tid under vilken anslutningen har varit i hans besittning.

Närmare bestämmelser om hur teleförbindelsekoderna skall specificeras om de inte enbart består av siffror utfärdas genom förordning.

14 §

Presentation av anropande nummer

Ett teleföretag som tillhandahåller presentation av anropande nummer i ett fast telefontät eller ett mobilnät skall sörja för att den uppringande användaren kostnadsfritt kan förhindra presentation av anropande nummer per förbindelse när det gäller telefonitjänster. Abonnenten skall också kunna förhindra presentation av anropande nummer permanent för de förbindelser som upprättas från hans anslutning.

Ett teleföretag som tillhandahåller anslutning till ett fast telefontät eller ett mobilnät skall sörja för att en abonnent mot vilken uppkopplingen sker till en anslutning som teleföretaget tillhandahåller har möjlighet att i fråga om telefonitjänster

1) kostnadsfritt förhindra presentation av anropande nummer och

2) avvisa sådana teleförbindelser som använder skydd mot presentation av anropande nummer.

Om tjänster som avses i denna paragraf inte tillhandahålls i andra än fasta telefontät och mobilnät skall ministeriet med tillgängliga medel sörja för att tjänsterna vid behov tillhandahålls i nämnda andra nät i samarbete mellan teleföretagen.

15 §

Presentation av uppkopplat nummer

Ett teleföretag som tillhandahåller presentation av uppkopplat nummer skall sörja för att en abonnent som tar emot ett telemedde-

lande kostnadsfritt kan förhindra att den uppringande användaren får vetskap om numret till eller koden för den anslutning till vilken förbindelsen har kopplats.

16 §

Automatisk omstyrning

Teleföretaget skall erbjuda användaren möjlighet att kostnadsfritt upphäva automatisk omstyrning som andra har gjort till hans anslutning.

17 §

Användning av presentationstjänster

De faciliteter som avses i 14-16 § skall genomföras så att de kan tas i bruk på ett enkelt sätt i enlighet med vad som bestäms genom förordning.

Teleföretagen skall informera användarna och abonnenterna om utbudet och användningen av presentationstjänster.

18 §

Utlämnande av identifieringsuppgifter till myndigheterna

Polisen har rätt att utan hinder av tystnadsplikten enligt 7 §

1) med samtycke av målsäganden och den som innehar anslutningen få sådana identifieringsuppgifter om uppkopplingen till teleanslutningen som behövs för utredning av brott som avses i 24 kap. 3 a § strafflagen samt

2) med abonnentens samtycke få identifieringsuppgifter om meddelanden som sänts från en mobilteleapparat, om detta är nödvändigt för att utreda brott som har lett till att mobilteleapparaten eller dess anslutning orättmätigt har kommit i någon annans besittning.

Utän hinder av 7 § och av vad användaren har avtalat med teleföretaget om hemlighållande av identifieringsuppgifterna, har teleföretaget rätt att till polisen och räddningsmyndigheter och andra myndigheter som tar emot nödmeddelanden lämna identifieringsuppgifter om den anslutning från vilken ett nödmeddelande har kommit. Som identifieringsuppgifter kan utöver anslutningsnumret och annan kod lämnas uppgift om installe-

ringsadressen för anslutningen och om abonnenten eller användaren samt uppgift om den basstations läge via vilken ett nödmeddelande som lämnats med en mobilteleapparat har styrts till det allmänna telenätet.

Om en myndighets rätt att vid förundersökning av ett brott få identifieringsuppgifter bestäms i tvångsmedelslagen (450/1987).

4 kap.

Abonmentkataloger och telekommunikation vid direkt marknadsföring

19 §

Utlämnande av kataloguppgifter och tillhandahållande av abonmentkataloger

Utan hinder av vad som någon annanstans bestäms om utlämnande av uppgifter i abonmentkataloger får teleföretagen med tanke på publicering i en annan abonmentkatalog lämna ut sådana uppgifter som abonnenten har lämnat för en abonmentkatalog. Den som tillhandahåller en abonmentkatalog har rätt att upprätthålla och tillhandahålla abonmentkataloger.

Om överföring av personuppgifter till ett land utanför Europeiska unionens medlemsstatens territorium och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet gäller vad som bestäms särskilt.

20 §

Abonmentkataloger

I en abonmentkatalog får endast sådana uppgifter publiceras som är nödvändiga för att identifiera en abonnent eller användare, om inte den vars uppgifter publiceras tydligt har givit sitt samtycke till att andra uppgifter publiceras.

En abonnent eller användare har rätt att kostnadsfritt

1) kräva att hans personuppgifter i abonmentkatalogen stryks eller ändras,

2) förbjuda att hans personuppgifter i abonmentkatalogen används för direkt marknadsföring, och

3) kräva att en del av besöks- eller postadressen utlämnas eller att de publicerade personuppgifterna inte får ange kön.

Teleföretaget skall sörja för att de krav och ändringar som gäller abonnentens eller användarens uppgifter enligt 1 och 2 mom. vidarebefordras till dem till vilka företaget har lämnat ut dessa uppgifter för publicering i abonmentkataloger. Teleföretaget och den till vilken teleföretaget har lämnat ut ovan nämnda uppgifter skall komma överens om hur abonnentens eller användarens krav angående dessa uppgifter skall meddelas.

21 §

Telekommunikation vid direkt marknadsföring

Telekommunikation får inte användas för direkt marknadsföring utan att abonnenten i förväg har gett sitt samtycke, om teleförbindelserna med den mottagande abonnenten upprättas via automatiska system eller via telefax, om inte ministeriet beslutar något annat med stöd av 4 mom.

Utan hinder av 1 mom. får telekommunikation användas för direkt marknadsföring, om abonnenten är någon annan än en fysisk person och inte har förbjudit detta, om inte ministeriet beslutar något annat med stöd av 4 mom.

Direkt marknadsföring med hjälp av telekommunikation på något annat sätt än det som anges i 1 mom. är tillåten, om inte abonnenten uttryckligen har förbjudit det. Abonnenten skall dock kostnadsfritt kunna förbjuda direkt marknadsföring som avses i detta moment.

Ministeriet beslutar vid behov, med beaktande av telenätets och teletjänsternas tillgänglighet och säkerhet samt av bedömningen av om skyldigheterna för dem som bedriver direkt marknadsföring är skäliga, närmare om vilken form av telekommunikation som

1) vid telekommunikation enligt 1 mom. får användas utan abonnentens samtycke, förutsatt att abonnenten dock har möjlighet att förbjuda eller förhindra i denna punkt avsedd telekommunikation, och som

2) vid telekommunikation enligt 2 mom. förutsätter förhandssamtycke av abonnenten.

Om direkt marknadsföring till konsument gäller dessutom bestämmelserna i konsumentskyddslagen (38/1978).

22 §

Tillhandahållande av förbud som gäller direkt marknadsföring

Ministeriet beslutar vid behov närmare om hur de förbud som avses i 20 § 2 punkten och i 21 § skall tillhandahållas dem som bedriver direkt marknadsföring.

5 kap.

Tillsyn, tvångsmedel och påföljder

23 §

Styrning och tillsyn

Den allmänna styrningen och utvecklingen av televerksamheten ankommer på ministeriet. Ministeriet skall i samarbete med Teleförvaltningscentralen, datasekretessmyndigheterna, teleföretagen, den industri som tillverkar teleutrustningar och de sammanslutningar som representerar användarna främja integritetsskyddet vid telekommunikation och dataskyddet inom televerksamhet.

Teleförvaltningscentralen skall

1) övervaka att denna lag och med stöd av den utfärdade bestämmelser iakttas, om inte något annat följer av 3 mom., samt

2) vid behov meddela tekniska föreskrifter om teleföretagens verksamhet samt om teleutrustningar, telenät och teletjänster på det sätt som denna lag förutsätter.

Dataombudsmannen skall övervaka att abonnentens förbuds rätt och förhandssamtalycke enligt 20 och 21 § iakttas.

Om ett ärende som Teleförvaltningscentralen behandlar gäller ett förfarande som kan strida mot personuppgiftslagen, kan Teleförvaltningscentralen till denna del överföra ärendet för att behandlas enligt nämnda lag.

24 §

Rätt till upplysningar

Utan hinder av vad som särskilt bestäms om hemlighållande, har ministeriet, Teleförvaltningscentralen och dataombudsmannen rätt att, för utförande av uppgifterna enligt 23 §, av i denna lag avsedda teleföretag, deras sammanslutningar, ägare och innehavare av telenät samt teleentreprenörer, den som publicerar abonnentkataloger och den

som bedriver direkt marknadsföring få behövliga uppgifter om deras verksamhet enligt denna lag.

25 §

Tvångsmedel

Om någon bryter mot denna lag eller mot bestämmelser som har utfärdats med stöd av den, kan Teleförvaltningscentralen åläggas honom att rätta sitt fel eller sin försummelse. Beslutet kan förenas med vite eller i beslutet bestämmas att verksamheten vid utebliven rättelse avbryts helt eller delvis eller att den försummade åtgärden vidtas på den försumliges bekostnad.

Kostnaderna för en åtgärd som vidtagits på den försumliges bekostnad betalas av statens medel och uppbärs hos den försumlige i den ordning som bestäms i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/1961).

26 §

Brott mot tystnadsplikt

Till straff för brott mot tystnadsplikten enligt 7 § döms enligt 38 kap. 1 eller 2 § strafflagen, om inte gärningen är straffbar enligt 40 kap. 5 § strafflagen eller strängare straff för den bestäms i någon annan lag.

Till straff för brott mot tystnadsplikten enligt 4 § 2 mom. döms enligt 38 kap. 2 § 2 mom. strafflagen, om inte gärningen är straffbar enligt 40 kap. 5 § strafflagen eller strängare straff för den bestäms någon annanstans än i 38 kap. 1 § strafflagen.

27 §

Brott mot bestämmelserna om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet

Den som uppsåtligen

1) försummar att sörja för dataskyddet inom televerksamhet enligt 6 § 1 mom.,

2) behandlar identifieringsuppgifter i strid med 9-13 §, eller

3) använder telekommunikation för direkt marknadsföring i strid med 21 §

skall, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs i någon annan lag, för brott mot bestämmelserna om integritetsskydd vid

*telekommunikation och dataskydd inom tele-
verksamhet* dömas till böter.

6 kap.

Särskilda bestämmelser

28 §

Ändringsökande

I beslut som Teleförvaltningscentralen har meddelat med stöd av denna lag får ändring sökas enligt förvaltningsprocesslagen (586/1996). Teleförvaltningscentralen kan i sitt beslut bestämma att beslutet skall iakttas innan det har vunnit laga kraft. Besvärsmyndigheten kan dock förbjuda verkställighet av beslutet tills besvären har avgjorts.

29 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag utfärdas genom förordning.

7 kap.

Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

30 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den .
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

31 §

Övergångsbestämmelse

Om behandling av identifieringsuppgifter enligt 11 § har inletts innan denna lag träder i kraft, får den fortgå utan hinder av denna lag. Abonenterna skall då informeras om behandlingen, och om de inte inom en månad meddelar något annat anses de ha gett sitt samtycke till behandlingen av uppgifterna.

2.

Lag

om ändring av telemarknadslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i telemarknadslagen av den 30 april 1997 (396/1997) 3 § 1 mom., 8 § 2 mom. 5 — 7 punkten, 3 mom. och 4 mom. 1 punkten, 15 § 1 mom. 5 punkten och 50 § samt fogas till 3 § ett nytt 2 mom., varvid nuvarande 2 — 5 mom. blir 3 — 6 mom., till 4 § en ny 21 a-punkt samt till 8 § 2 mom. en ny 3 a, 8 och 9 punkt som följer:

3 §

Tillämpningsområde

I televerksamhet och vid tillhandahållande av abonnentkataloger skall denna lag iakttas. I fråga om radioanläggningar som utgör en del av ett telenät gäller dessutom vad som bestäms särskilt om dem.

I televerksamhet och vid tillhandahållande av abonnentkataloger skall utöver vad som bestäms i denna lag iakttas lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet (/).

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

21 a) *abbonentkatalog* en allmänt tillgänglig telefonkatalog eller annan tryckt eller i elektronisk form tillgänglig förteckning eller adresslista som innehåller abonnenters och användares personuppgifter och som den som bedriver katalogverksamhet har samlat in och uppdaterar,

8 §

Teleföretagets skyldigheter

Utöver vad som stadgas i 1 mom. skall teleföretaget

3 a) utrusta sina telenät och teletjänster så att teleavlyssning och teleövervakning enligt tvångsmedelslagen (450/1987) kan genom-

föras i de telenät och teletjänster som ministeriet bestämmer,

5) tillhandahålla telenät och teletjänster som förutsätts i Europeiska gemenskapernas rättsakter samt andra tjänster som står i nära samband med dem, så som därom föreskrivs särskilt,

6) sörja för faktureringen av teletjänster på behörigt sätt samt lämna ut sådana uppgifter som är nödvändiga för faktureringen av användarna till ett annat teleföretag för ordnande av faktureringen så som ministeriet föreskriver med stöd av 11 § och 15 § 2 mom.,

7) särredovisa sin verksamhet enligt bestämmelserna i 6 kap.,

8) sörja för att användarna får de uppgifter som gäller dem och som är nödvändiga för identifieringen införda i en allmänt tillgänglig, uppdaterad abonnentkatalog, samt tillsammans med andra teleföretag sörja för att de uppgifter som behövs för att dess användare skall kunna identifieras är tillgängliga för alla användare i en öppen riksomfattande abonnentkatalog som innehåller de uppgifter som behövs för att alla användare skall kunna identifieras, med beaktande av bestämmelserna i lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet, samt

9) lämna ut sådana uppgifter vilka de användare som ingått anslutningsavtal med företaget har uppgett för publicering i en abonnentkatalog, i en med tanke på publiceringen användbar form på lika och skäliga villkor, så att de avgifter som tas ut för utlämnandet är skäliga i förhållande till kostnaderna för prestationen, med beaktande av bestämmelserna i lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet.

Om de uppgifter som följer av 2 mom. 3

punkten förutsätter åtgärder som klart avviker från televerksamhet som skall anses vara sedvanlig och som medför väsentliga merkostnader, kan dessa kostnader ersättas av statens medel, om inte den som beställer åtgärden betalar de kostnader som vållas teleföretaget. Den myndighet som svarar för teleavlyssning och teleövervakning skall till teleföretaget betala av ministeriet fastställda avgifter för de åtgärder som avses i 2 mom. 3 a-punkten, och då dessa avgifter bestäms skall beaktas de direkta kostnader som åtgärden har vållat teleföretaget samt en skälig ränta på det kapital som teleföretaget har varit tvunget att placera i den utrustning och de program som telenätet eller teletjänsten har försetts med i enlighet med de föreskrifter som meddelats med stöd av 4 mom. 1 punkten.

Ministeriet skall

1) meddela närmare föreskrifter om till lämpning av 2 mom. 3, 3 a, 4, 8 och 9 punkten, samt

15 §

Användarens rättigheter

Var och en har rätt att

5) få en specificering av teleräkningen per uppkoppling så som bestäms i lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet, samt

50 §

Tystnadsplikt

Den som vid utförande av uppgifter som avses i denna lag eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av den har fått vetskap om en affärs- eller yrkeshemlighet, får inte röja den för utomstående eller använda den till egen nytta.

Ett teleföretag får använda de uppgifter som det har fått av andra teleföretag som begär sammankoppling av telenät eller teletjänster endast för det syfte som de tillhandahålls för. Teleföretaget skall ordna sin verksamhet så att dessa uppgifter inte lämnas ut till teleföretagets övriga avdelningar, dotterbolag eller andra som kan vinna konkurrensmässiga fördelar genom dem.

Om tystnadsplikten gäller dessutom vad som bestäms därom i lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet.

Denna lag träder i kraft den .
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

3.

Lag

om ändring av 38 kap. 4 § strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen av den 19 december 1889 (39/1889) 38 kap. 4 § 1 mom. 1 punkten,
sådan den lyder i lag 578/1995 som följer:

38 kap.

Om informations- och kommunikationsbrott

4 §

*Grov kränkning av
kommunikationshemlighet*

Om vid kränkning av kommunikations-
hemlighet

1) gärningsmannen för begående av brottet
utnyttjar sin ställning såsom anställd hos ett

teleföretag enligt lagen om integritetsskydd
vid telekommunikation och dataskydd inom
televerksamhet (/) eller någon annan
särskild förtroendeställning,

och kränkningen av kommunikationshem-
ligheten även bedömd som en helhet är
grov, skall gärningsmannen för grov kränk-
ning av kommunikationshemlighet dömas
till fängelse i högst tre år.

Denna lag träder i kraft den

4.

Lag**om ändring av 2 § lagen om teleförvaltningen**

I enlighet med riksdagens beslut
 fogas till 2 § lagen den 10 juni 1988 om teleförvaltningen (518/1988), sådant detta lagrum
 lyder i lag 397/1997, en ny 1 a-punkt som följer:

2 §

Teleförvaltningscentralen har till uppgift
 att

 1 a) dra försorg om de uppgifter som en-
 ligt lagen om integritetsskydd vid telekom-
 munikation och dataskydd inom televerk-
 samhet (/) ankommer på centralen,

Denna lag träder i kraft den .
 Åtgärder som verkställigheten av lagen
 förutsätter får vidtas innan lagen träder i
 kraft.

Nådendal den 18 juni 1998

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister Anneli Taina

2.

Bilaga

Lag

om ändring av telemarknadslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i telemarknadslagen av den 30 april 1997 (396/1997) 3 § 1 mom., 8 § 2 mom. 5 — 7 punkten, 3 mom. och 4 mom. 1 punkten, 15 § 1 mom. 5 punkten och 50 § samt fogas till 3 § ett nytt 2 mom., varvid nuvarande 2 — 5 mom. blir 3 — 6 mom., till 4 § en ny 21 a-punkt samt till 8 § 2 mom. en ny 3 a, 8 och 9 punkt som följer:

Gällande lydelse

3 §

Tillämpningsområde

I televerksamhet skall iakttas det som denna lag stadgar. I fråga om radioanläggningar som utgör en del av ett telenät gäller dessutom vad som stadgas särskilt om dem.

Föreslagen lydelse

3 §

Tillämpningsområde

I televerksamhet och vid tillhandahållande av abonnentkataloger skall denna lag iakttas. I fråga om radioanläggningar som utgör en del av ett telenät gäller dessutom vad som bestäms särskilt om dem.

I televerksamhet och vid tillhandahållande av abonnentkataloger skall utöver vad som bestäms i denna lag iakttas lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet (/).

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

21 a) abonnentkatalog en allmänt tillgänglig telefonkatalog eller annan tryckt eller i elektronisk form tillgänglig förteckning eller adresslista som innehåller abonnenters och användares personuppgifter och som den som bedriver katalogverksamhet har samlat in och uppdaterar,

8 §

Teleföretagets skyldigheter

Utöver vad som stadgas i 1 mom. skall teleföretaget

3 a) utrusta sina telenät och teletjänster så att teleavlyssning och teleövervakning enligt

Gällande lydelse

-
- 5) tillhandahålla telenät och teletjänster som förutsätts i Europeiska gemenskapernas rättsakter, så som därom föreskrivs särskilt,
- 6) sörja för debiteringen av teletjänster på behörigt sätt så som ministeriet föreskriver med stöd av 15 § 2 mom., *samt*
- 7) särredovisa sin verksamhet så som 6 kap. stadgar.

Om de uppgifter som följer av 2 mom. 3 punkten förutsätter åtgärder som klart avviker från televerksamhet som skall anses vara sedvanlig och som medför väsentliga merkostnader, kan dessa kostnader ersättas av statens medel, om inte den som beställer åtgärden betalar de kostnader som vållas teleföretaget.

Föreslagen lydelse

tvångsmedelslagen (450/1987) kan genomföras i de telenät och teletjänster som ministeriet bestämmer,

- 5) tillhandahålla telenät och teletjänster som förutsätts i Europeiska gemenskapernas rättsakter *samt andra tjänster som står i nära samband med dem*, så som därom föreskrivs särskilt,
- 6) sörja för *faktureringen* av teletjänster på behörigt sätt *samt lämna ut sådana uppgifter som är nödvändiga för faktureringen av användarna till ett annat teleföretag för ordnande av faktureringen* så som ministeriet föreskriver med stöd av 11 § och 15 § 2 mom.,
- 7) särredovisa sin verksamhet *enligt bestämmelserna i 6 kap.*,
- 8) sörja för att användarna får de uppgifter som gäller dem och som är nödvändiga för identifieringen införda i en allmänt tillgänglig, uppdaterad abonnentkatalog, *samt tillsammans med andra teleföretag sörja för att de uppgifter som behövs för att dess användare skall kunna identifieras är tillgängliga för alla användare i en öppen riksomfattande abonnentkatalog som innehåller de uppgifter som behövs för att alla användare skall kunna identifieras, med beaktande av bestämmelserna i lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet, samt*
- 9) lämna ut sådana uppgifter vilka de användare som ingått anslutningsavtal med företaget har uppgett för publicering i en abonnentkatalog, i en med tanke på publiceringen användbar form på lika och skäliga villkor, så att de avgifter som tas ut för utlämnandet är skäliga i förhållande till kostnaderna för prestationen, med beaktande av bestämmelserna i lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet.

Om de uppgifter som följer av 2 mom. 3 punkten förutsätter åtgärder som klart avviker från televerksamhet som skall anses vara sedvanlig och som medför väsentliga merkostnader, kan dessa kostnader ersättas av statens medel, om inte den som beställer åtgärden betalar de kostnader som vållas teleföretaget. *Den myndighet som svarar för teleavlyssning och teleövervakning skall till*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

teleföretaget betala av ministeriet fastställda avgifter för de åtgärder som avses i 2 mom. 3 a-punkten, och då dessa avgifter bestäms skall beaktas de direkta kostnader som åtgärden har vållat teleföretaget samt en skälig ränta på det kapital som teleföretaget har varit tvunget att placera i den utrustning och de program som telenätet eller teletjänsten har försetts med i enlighet med de föreskrifter som meddelats med stöd av 4 mom. 1 punkten.

Ministeriet skall

1) meddela *anvisningar om tillämpning av 2 mom. 3 punkten och närmare föreskrifter om tillämpning av 2 mom. 4 punkten, samt*

Ministeriet skall

1) meddela *närmare föreskrifter om tillämpning av 2 mom. 3, 3 a, 4, 8 och 9 punkten, samt*

15 §

Användarens rättigheter

Var och en har rätt att

5) få enligt 50 § 2 mom. *specificerad räkning för teleavgifterna, samt*

Var och en har rätt att

5) få *en specificering av teleräkningen per uppkoppling så som bestäms i lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet, samt*

50 §

Tystnadsplikt

50 §

Tystnadsplikt

Den som är eller har varit anställd hos en teleinrättning får inte olovligen röja vad han i sitt uppdrag fått veta om innehållet i en uppgift som förmedlats i televerksamheten. Tystnadsplikten gäller också de telekommunicerande parternas identitet och uppgifter som gör det möjligt att identifiera parterna. Utan hinder av vad som sägs ovan kan identifieringsuppgifter som hör samman med bestämmandet av teleräkningen lämnas ut till den som är skyldig att betala räkningen. Tystnadsplikten gäller också auktoriserade teleentreprenörer enligt 12 § och deras anställda.

Polisen har utan hinder av 1 mom. rätt att

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

med samtycke av innehavaren av teleanslutningen få

1) sådana identifieringsuppgifter för telekontakter som tagits till teleanslutningen vilka behövs för utredning av brott som avses i 24 kap. 3 a § strafflagen, samt

2) identifieringsuppgifter om meddelanden som sänts från en mobilteleapparat, om detta är nödvändigt för att utreda brott som har lett till att mobilteleapparaten eller dess anslutning orättmätigt har kommit i någon annans besittning.

Utan hinder av 1 mom. och vad användaren har avtalat med teleföretaget om hemlighållande av identifieringsuppgifterna för hans teleanslutning, har teleföretaget rätt att till polisen och räddningsmyndigheter och andra myndigheter som tar emot nödmeddelanden lämna identifieringsuppgifter om den anslutning från vilken ett nödmeddelande har kommit. Som identifieringsuppgifter kan utöver anslutningsnumret lämnas uppgift om installeringsadressen för anslutningen och dess innehavare samt uppgift om den stödstations läge via vilken ett nödmeddelande som lämnats med en mobilteleapparat har styrts till det allmänna telenätet.

Om en myndighets rätt att i andra fall vid förundersökning av ett brott få identifieringsuppgifter om ett i televerksamhet förmedlat meddelande stadgas i tvångsmeddelslagen.

Den som vid utförande av uppgifter som avses i denna lag eller i stadganden eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den har fått vetskap om en affärs- eller yrkeshemlighet, får inte röja den för utomstående eller använda den till egen nytta.

Den som vid utförande av uppgifter som avses i denna lag eller i stadganden eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den har fått vetskap om en affärs- eller yrkeshemlighet, får inte röja den för utomstående eller använda den till egen nytta.

Ett teleföretag får använda de uppgifter som det har fått av andra teleföretag som begär sammankoppling av telenät eller tele-tjänster endast för det syfte som de tillhandahålls för. Teleföretaget skall ordna sin verksamhet så att dessa uppgifter inte lämnas ut till teleföretagets övriga avdelningar, dotterbolag eller andra som kan vinna konkurrensmässiga fördelar genom dem.

Om tystnadsplikten gäller dessutom vad som bestäms därom i lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

*Denna lag träder i kraft den .
Åtgärder som verkställigheten av lagen
förutsätter får vidtas innan lagen träder i
kraft.*

3.

Lag**om ändring av 38 kap. 4 § strafflagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen av den 19 december 1889 (39/1889) 38 kap. 4 § 1 mom. 1 punkten,
sådan den lyder i lag 578/1995 som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

38 kap.

Om informations- och kommunikationsbrott

4 §

*Grov kränkning av
kommunikationshemlighet*

Om vid kränkning av kommunikationshemlighet

1) gärningsmannen för begående av brottet utnyttjar sin ställning såsom anställd hos en intättning som utövar allmän televerksamhet enligt telelagen (183/87) eller någon annan särskild förtroendeställning,

och kränkningen av kommunikationshemligheten även bedömd som en helhet är grov, skall gärningsmannen för grov kränkning av kommunikationshemlighet dömas till fängelse i högst tre år.

Om vid kränkning av kommunikationshemlighet

1) gärningsmannen för begående av brottet utnyttjar sin ställning såsom anställd hos ett teleföretag enligt lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet (/) eller någon annan särskild förtroendeställning,

och kränkningen av kommunikationshemligheten även bedömd som en helhet är grov, skall gärningsmannen för grov kränkning av kommunikationshemlighet dömas till fängelse i högst tre år.

Denna lag träder i kraft den

4.

Lag**om ändring av 2 § lagen om teleförvaltningen**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 2 § lagen den 10 juni 1988 om teleförvaltningen (518/1988), sådant detta lagrum
lyder i lag 397/1997, en ny 1 a-punkt som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Teleförvaltningscentralen har till uppgift
att

1 a) dra försorg om de uppgifter som enligt lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet (/) ankommer på centralen,

*Denna lag träder i kraft den
Åtgärder som verkställigheten av lagen
förutsätter får vidtas innan lagen träder i
kraft.*

